

MIHAIL C. VLĂDESCU

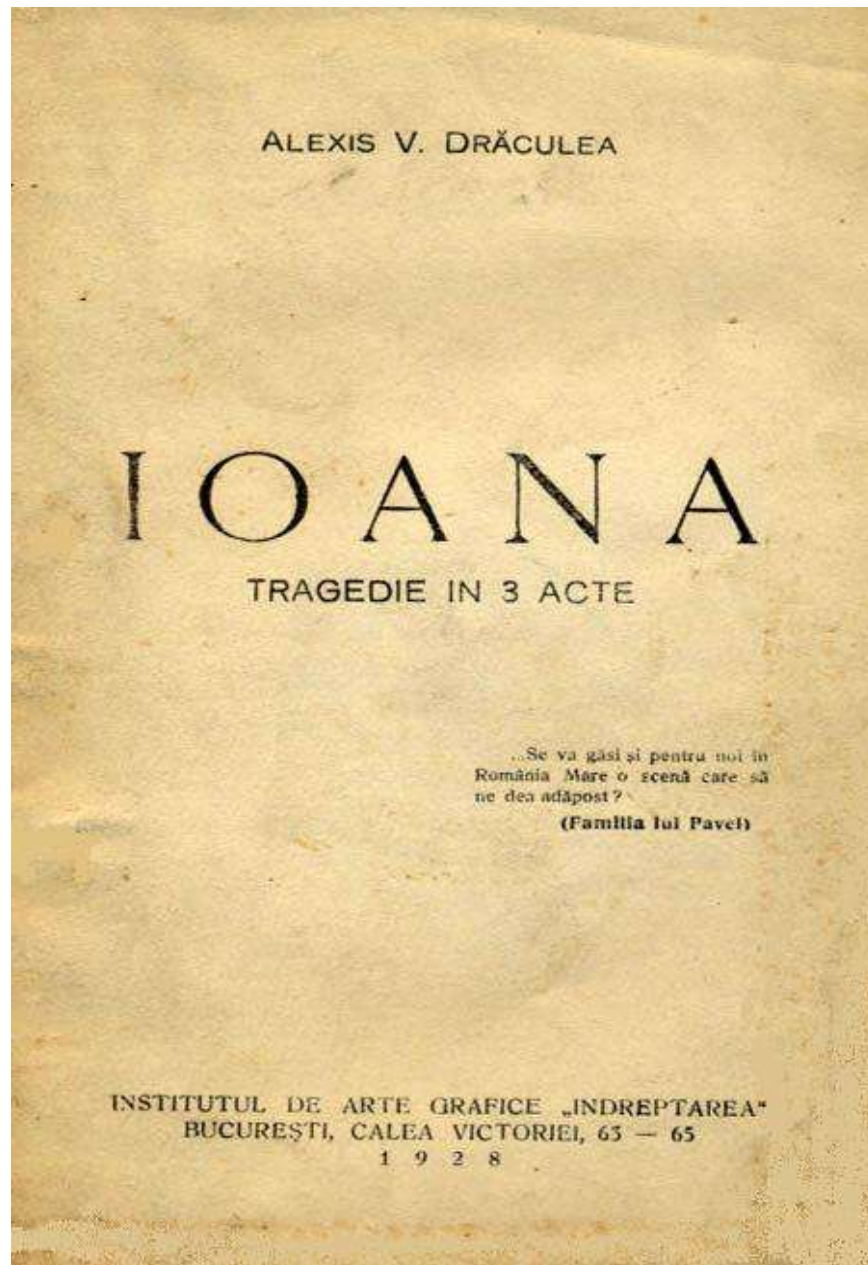
IOANA

Tragedie în 3 acte

EDITURA PENTRU LITERATURĂ CONTEMPORANĂ
CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

București 2010

EDITURA PENTRU LITERATURĂ CONTEMPORANĂ

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

<http://mttlc.ro/editura/>

MIHAIL C. VLĂDESCU (1886-1931)

a scris și sub pseudonimul **ALEXIS V. DRĂCULEA**.

1918 Alexis V. Drăculea, *Jurnalul meu de rășboiu*

1918 Alexis V. Drăculea, *În retragere. Schițe și nuvele din rășboiu*

1925 Mihail C. Vlădescu, *Problema Comandamentului. Două sisteme*

1928 Alexis V. Drăculea, *Ioana. Tragedie în 3 acte*

n.d. (fără dată) Mihail C. Vlădescu, *Voica. Dramă în 5 acte*

Redactori: **LIDIA VIANU, C. GEORGE SANDULESCU**

Tehnoredactare: Carmen Dumitru, Diana Denisa Olteanu, Mihaela Eliza Sora

Publicată inițial în 1928 la București de către Institutul de Arte Grafice 'Îndreptarea'.

© 2010 C. George SANDULESCU

ISBN: 978-606-92387-3-8

EDITURA PENTRU LITERATURĂ CONTEMPORANĂ

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

ALEXIS V. DRĂCULEA

IOANA

TRAGEDIE IN 3 ACTE

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE „INDREPTAREA”
BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI, 63 — 65

1 9 2 7

EDITURA PENTRU LITERATURĂ CONTEMPORANĂ
CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

P E R S O A N E L E :

TEODOR

PAVEL

RADU

TRANDAFIR

IOANA

CRISANTA

Scena I

Teodor, Pavel și Rada

(Teodor și Pavel în pădure, în apropierea unei case de lemn. Teodor, singur, se așază pe o bancă, în timp ce Pavel se așază pe o bancă din spate.)

Pavel

(Către Pavel)

De geată, nu vrei. Tu nu vezi că mi se uita

la noi? Nu ne înțeleg. Căci el e în

altă parte. **ACTUL I**
(Un parc la moșia părintească a lui Teodor)

Rada

Ascultă. Vorbestea-i mare. Una e când vine

te la tine, alta când te spun eu.

Pavel

(Către Teodor)

Doerile.

Teodor

Ah! Ce plăcută! Ce bucluc mi-a lăsat ta-
tu-meu. Să vad de mine. Da nu e de mine. Nu
face. Ai atâta răspundere, e atâta birău de
cop. Fiecare își cere câte ceva. Toti vor să te
asculte, să te vadă. Să le de ordine, să strige
de cîmîntă pînă în seară. Am auzit. M'am

Scena I

Teodor, Pavel și Radu

(Radu și Pavel în picioare, își invârtesc căciulele în mână, Teodor stă pe o bancă întors cu spatele spre ei)

Pavel

(către Radu)

De geaba, nu vrea... Tu nu vezi că nu se uită la noi ? Nu ne bagă în seamă... Gândul lui e în altă parte.

Radu

Ascultă. Vorbește-i mereu... Una e când vine de la tine, alta când i-o spun eu.

Pavel

(către Teodor)

Boerule.

Teodor

Ah ! Ce plictiseală. Ce bucluc mi-a lăsat tată-meu... Să văd de moșie. Da nu e de mine. Nu face... Ai atâta răspundere, e atâta bătae de cap. Fie-care îți cere câte ceva. Toți vor să te asculte, să te vadă... Să le dai ordine, să strigi de dimineată până în seară. Am amețit. M'au asurzit. M'am zăpăcit...

Pavel

Boerule.

Teodor

Ce poftesti ?

Pavel

Să ne ascuți nișel. Două vorbe am și isprăvesc.

Teodor

Te rog.

Pavel

Fă-ne cheful. Rămâi.

Teodor

Iar ? Acelaș cântec ?

Pavel

Ține gineri-meu. Zău să nu te superi. I-a căsunat lui, ce să-i fac ? Spune d-ta... Cum să scap ?

Teodor

Imi pare rău moșule. Pentru mine e mare cinste că mă poftiți la nuntă, dar nu pot. Lăsați-mă.

Pavel

Coane Tudoriță...

Teodor

Te ții ca un scai de mine.

Pavel

Facem masă cu dar. Cum e obiceiul la țară. Și vrem să ne fălim cu d-ta. Rămâi boerașule. Așa am pomenit, să avem și câte un boer între noi... la o bucurie mare ca asta. Altfel nu ne întindeam atâta la vorbă. Ne știi, suntem la locul nostru. Ne cunoaștem lungul nasului.

Teodor

Tineți mult ?

Pavel și Radu

Ne mai întrebi ?

Teodor

Vă face atâta plăcere ? De ce, nu înțeleg....

Pavel

Pe cine punem în frunța mesei? Mai avem pe altul ? La cine o să ne uităm ca la soare ? O să fie lăutari, joc, veselie, una alta... Știi, cum e datina. N'are să-ți pară rău. Doamne ferește! Vino. Ține minte, asta n'o vezi în toate zilele.

Teodor

(neîncrezător)

Am vre-un rost...!

Radu

Lasă coane Tudoriță... E socoteala mea. Să vadă satul, că ții la mine. Ce-ți pasă, eu mă fudulescu cu d-ta !

Teodor

Sânt așa la preț?

Radu

Ce, puțin e, să ai boerul printre nuntași? Îți dai seama? Ce necaz o să le fie ! Câți n'o să râdă în sec, din ăi care stau pe afară și aruncă cu ochiul peste gard. Mă crez după asta ! Ce vii d-ta la oricine? Trebuie să fie om, să te primească. Să știe, să aibă rost... Asta nu e treabă de orice fleac, ...de orice nepricopsit de pe drum...

Teodor

Bine. Îți făgăduesc.

Pavel

Să trăești boerule. Să-ți dea Dumnezeu sănătate. E bine să te amesteci cu opinca. Îți folosește, să știi.. Din părinți așa am pomenit. Așa era înainte vreme și era bine. Acum s'a schimbat lumea. Da ce ne pasă nouă? Noi facem ce am apucat.

Teodor

Vă rog să mă lăsați singur. Am de lucru. Aștept pe cineva. Să nu ne vadă împreună.

Pavel

(Inclinându-se)

Cum ți-e porunca.

Radu

Coane Tudoriță, vă găsesc tot aici în grădină?

Teodor

Când?

Radu

Mai încolo.

Teodor

Ce veniți iar pe capul meu?

Pavel

Nu te speria boerule...

Radu

(către Teodor)

Am eu o vorbă. Trebuie s'o știm numai noi.

Teodor

Da, da. Grăbiți-vă.

Pavel

Să trăești.

Teodor

Rămâneți sănătoși. Duminică atunci... adică
măine.

Pavel

Așa boerule, așa. Ne-am înțeles.

Teodor

Îmi mai aduceți aminte.

Pavel

(către Radu)

Să ai grije tu.

Radu

Las pe mine, eu răspund.

Pavel

Aşa, e cheful tău.

Radu

Al nostru tată socrule.

Pavel

Al nostru băete. Fie ! (pauză) (către Radu îl ia la o parte)
Da ăsta cam râde de noi. Tu băgaşi de seamă ?

Radu

Ferească sfântul. Ce om de treabă ! Se poate
să vorbeşti aşa de el tată socrule ?

Teodor

Ah ! Duceţi-vă... Numai scap de voi? (aparte)

M'au pisat destul ! (Intinzând mâna lui Pavel)

Moşule, noroc să le dea Dumnezeu copiilor. Ra-
du e prietenu meu, îl cunosc, am copilărit cu el.
Să n'ai grije, îl iau pe seamă. O s'o facă feri-
cită. Să auzim de bine.

(Radu şi Pavel ies)

Scena II

Teodor, Crisanta, apoi Trandafir

Teodor

Doico.. știi.. iar am încurcat-o !

Crisanta :

Da ce făcuși ?

Teodor

M'am răzgândit. Am rămas de nuntă, închi-
puește-ți... Eu nu stric nimic.

Crisanta

Pe naiba !

Teodor

S'a hotărât. Nu mai mă schimb. Să mă fac
de răs... ?

Crisanta

Glumești? ori vorbești cum se cade?

Teodor

Nu te supăra. Radu și Pavel... s'au ținut de
capul meu.. Ce să le fac? Eu de ce sunt de vină?
La urma urmei, pentru ce n'aș rămâne?

Crisanta

(enervată)

Rămâi... na !. Ce eu te opresc? Dacă îți place? Auzi vorbă ! Cum o să te gonesc? Am vre-o putere?

Teodor

(îi arată banca)

Stai jos.

Crisanta

(voind să plece)

Nu. Am isprăvit.

Teodor

Te-ai supărat ! (vrea s'o așeze) Stai, c'o să ne înțelegem.

Crisanta

Eu din spre partea mea, ți-am spus, tot ce aveam. Nici vre-o treabă pe aici nu faci, nici vre-o pricopseală. Numai ca să zăpăcești fetele oamenilor din sat, nu e faptă de boer mare asta. Orice mi-ai spune. De geaba, nu-ți șade bine.

Teodor

Ascultă-mă... Ești femeie deșteaptă. Nu e nimic între mine și nepoata ta. De ce mă bănuiești? Ce-ți închipui?

Crisanta

Știi eu ce e în sufletul ei. Nu mă învăța tu pe mine. Vorba ei de alaltăeri... nu mi-a plăcut de loc. M'a pus pe gânduri.

Teodor

N'ai nici o grijă.

Crisanta

Ba am !... De ce ai trimis după mine?

Teodor

Ca să te văd. Mi-ești dragă...

Crisanta

Oi ! nu mai poți... Prefăcutule !

Teodor

Nu, zău.

Crisanta

Te-ai topit foc. Eu sunt ca de alde Pavel sau Radu? Așa crezi? Să mă încânți cu vorba? Aoleo, rău mă cunoști !

Teodor

Doico, mă port bine. Am și eu o rugăciune...
(pauză) Fă-mi vorbă cu Ioana.

Crisanta

N'am auzit bine. Mai zi odată, că am îmbătrânit. Să-ți fac vorbă..? Cu cine ziseși..? Să te ajut eu? Par'că așa am înțeles... Fiindcă te-am doicit, să-mi batjocoresc neamul... neamul meu ! Asta vrei? Mult te-a tăiat capul !

Teodor -

Vreau să vorbim amândoi... de față cu tine. Merg acolo sau adu-o aici. E o minune fata

asta. Imi place așa de mult. Stai atâta pe gânduri !

Crisanta

(făcându-și cruce)

Luai-ar Dumnezeu frumusețea !

Să se isprăvească odată frate. Mi-au albit capul cu asta. Care cum o vede, uite așa'mi vorbește... Par'că e un făcut, în fiecare zi îmi bate câte unul capul. Ce să-i fac eu, dacă a făcut-o măsă frumoasă ? Biata soru-mea ! Dumnezeu s'o erte... Unde e s'o vadă ? Leită ea... Sea mână... ca două picături de apă.

Teodor

O iubesc, nu înțelegi ?

Crisanta

Tu ?

Teodor

Fu.

Crisanta

Da năzdrăvan ești !... Ai poftă de gâlceavă ? Nu înțelegi, că e logodită, are bărbatul ei, mâine o cunună... Cum o să mă gândesc eu, mătușa ei, în ceasul ăsta, la asemenea lucruri ? Doamne, iartă-mă, par'că nu ești în toată firea !

Teodor

Am o dorință nebună. Nu plec până n'am s'o vad.

Crisanta

Potoleșteți-o... Alt leac nu e. Mi-ești drag că

te-am crescut și ai supt lapte dela sânul meu. Incolo nici n'as mai sta de vorbă cu tine. Nu te juca cu focul, să-mi îndemni fata la cine știe ce păcat... Adu-ți aminte, sunt femei bătrână și știu ce vorbesc.

Teodor

Aș fi un nemernic...

Crisanta

Nu e slobodă măicuțiță !

Teodor

Radu n'o să știe...

Crisanta

Vorbe de clacă ! Om în toată firea ești ? Lasă-mă să mă duc. Să răsufliu. M'ai albit aici. Mă îmbolnăviși. D'aia m'ai chemat?

Teodor

Trebue s'o văd.

Crisanta

Fă ce poțesti. Du-te. Incearcă singur. Numai să poți. Da nu cu mine ! (se depărtează)

Teodor

Nu-ți iei ziua bună? Nu-mi dai nici mâna?

Crisanta

Pune caii la trăsură... Dă-le bice, nu te mai uita în urmă... Altfel, nu mâna,, (arată) Cotul! Te știu când erai mic, cât un buric. Când te băgam în albie și te scăldam... Ce erai pe a-

tunci? Un cocoloș de carne, un vierme... Mă uit te-ai făcut mare... Ce mândrețe de om ! Ce să-ți fac eu, dacă tot nu ai minte? Sunt așa de îmbrobodită? Nu-mi dau eu socoteala după ce umbli? Mă fac luntre și punte, mă pui deacurmezișul... Ce vrei tu, cinstea fetei, asta nu, nu poți s'o ai. Niciodată. (vrea să iasă)

Teodor

Stai, nu te repezi.

Crisanta

Șezi frumos nu te apropia... Auzi ce am ajuns ! Ce să-mi ceară? La ce i-a rămnit inima ! Lasă că nu te prăpădești. N'a murit până azi nimeni din dragoste. Eu n'am auzit de treaba asta. (pauză) Mai zi că sunt rea ! Fugi de aici ! Numai îmi sta în drum... Cât ești tu de boer, când mi se abate mie, ai văzut că nu-ți caut... Sântem creștini., Avem o lege. Ce suntem păgâni? Să ne batem joc de copii noștri? Să poate să ne ceri asta? (Teodor face semn să fie liniștită) E, te-ai gândit? Așa vezi. Fii om de înțeles. Așa îți șade bine. Fă-mi loc să trec. Trebuie să mă duc. Sunt grăbită. O să te mai văd... Să trăești. (lese)

Teodor

(singur)

Grebenu... Sat de oameni răi., hoți de cai ! Cine n'a auzit? Cine nu-i cunoaște? Ce să faci..! ce poți să faci, când îți vorbește așa? Dacă nu vrea... Trandafire ! (servitorul intră)

Trandafir

Ordin conașule.

Teodor

Tu ce zici?

Trandafir

De ce e vorba conașule?

Teodor

De lumea asta din sat, de aici.

Trandafir

Sânt păcătoși rău, conașule. Nu e nici o treabă de făcut cu ei. Să nu te apropii.., Să te păzești ca de foc. Eu îi cunosc. Le știu și măselele din gură. I-am păscut atâta vreme cu boerul bătrân. Niște potâi.., Niște cărcotași.., N'au nici un Dumnezeu. Nimic sfânt în ei.

Teodor

Da fetele lor?

Trandafir

(râzând)

Se schimbă socoteala. S'a dus vesica de ele..
Foiărnichile neichi !

Teodor

O vânătoare nu facem ?

Trandafir

Aici e vorba, (se freacă după ureche) Să ve dem, dacă
o merge..,

Teodor

Nu ești bun de copoi?

Trandafir

Neam de oameni răi. Să ne astâmpărăm conașule. Să nu pățim vre-o ocară. Eu îi cunosc. E lucru dracului cu ăștia, Îți vorbesc din suflet... Să nu intri în horă cu ei, Fetele... sânt ca edera... Când te prind nu-ți mai dau drumul.... Dragostea lor e ca boala : ori mori, ori scapi cu ziile. Dă-le naibilor. Avem noi altele de făcut.

Teodor

Nu-mi vorbești decât de asta...

Trandafir

Să scoatem la plug, rămâne moșia nenun-
cata.

Teodor

Am până în gât... Mă lipsesc,

Trandafir

Fără arătură o pățim conașule.

Teodor

Ah ! Potârnicșile neichii... Vreau să mănânc una. Mie nu mi-e frică. Hai la vânătoare.

Trandafir

Am înțeles. Bine. Fie și așa. Mergi la vânătoare de urși, nu la potârnicșii,, Conașule. E cu primejdie aici. Știu pe ce ai pus ochii. Ai ales-o bine. Voia e la d-ta... Nu dau îndărăt nici odată. Nu te du nicăeri... Îți cade singură în palmă ! Când e chimirul plin, oricare se îndeasă... Chiar cea mai cinstită, Asta e de când lumea

conașule. O trage așa aici... În ceasul ăsta, ea îți dă târcol,, A ieșit din bârlog, vine spre d-ta...

Teodor

Prostii... cum o să vie ?

Trandafir

Uite, să-mi dai cu oarba, de n'o fi așa. O văd.. E pe aici... Mișcă prin prejur... Eu le cunosc Le știu năravul,, Conașule,, Ti-a pus gând rău... Ce, are astâmpăr ? Stai pe loc și așteapt-o.
(ies amândoi)

Scena III

Ioana, Radu

(Intră amândoi de mână, au aerul nișel speriați)

Ioana

De ce m'aduci aici? Pentru ce țiiuși atâta să viu?

Radu

(După ce se uită câțva timp în ochii ei)

Sameni cu el când vorbești. Al dracului vă potriviți și la uitătură.

Ioana

Ce nu ți-e bine?

Radu

(acelaș joc)

Uite acum... când ai închis ochii... Nu știu cum, ai făcut tocmai ca el...

Ioana

(cuprinsă de neliniște)

Radule, hai îndărăt. De geaba... Aici nu stau...

Radu

(o trage de mână)

De că nu te mănâncă lupii. Vino încoa...

Ioana

(Din ce în ce mai hotărâtă)

Mă duc.

Radu

Ce ești nebună?

Ioana

Nu mai stau...

Radu

Nu-ți pare bine că te-am adus?

Ioana

Lasă-mă... dă-mi drumul.

Radu

Când te plimb, pe la boer... ?

Ioana

Nu.

Radu

Ești la curte la el !

Ioana

Nu... Nu... Ți-am spus.

Radu

Bine Ioano, nu m'ai tras tu de mânecă? N'ai dat tu zor, să venim aici ? Așa a fost vorba...

uiți dela mână până la gură ? Ce te-a apucat
fetițo ?

Ioana

Nu mai vreau !

Radu

De ce?

Ioana

Nu pot să dau ochii cu el.

Radu

Bată-te norocul !

Ioana

(cu mâna la ochi)

Mi-e rușine, mi-e frică... Nu știu ce Dumnezeu
am !

Radu

Ai nițică răbdare. Să vezi ce om de treabă ! O
să-l cunoști la nuntă... Am copilărit amândoi.
Ne aveam ca frații.

Ioana

Ce știu eu de ale voastre ! Lasă-mă în pace.
Nu mai pune mâna pe mine. Astâmpără-te că
strig. (vrea s'o sărute)

Radu

Nu ne vede nimeni.

Ioana

Săraca maica tușe ! Să vadă ea, unde m'ai

dus ! Ce o să pățești, nu ți-o iartă, câte zile oi avea.

Radu

Ce-i pasă ei?

Ioana

Are o frică de ciocoi... Când aude, se încrețește și se învinețește toată. Poate că ai tu dreptate. Il știi mai bine, de ai încredere...

Radu

N'avea nici o grijă.

Ioana

De ce nu m'ai vestit? Să mă fi gătit și eu ca lumea. (pauză) Știe ? Ne așteaptă ?

Radu

Ce-ți pasă?

Ioana

Mă luași cu zorul. Trebuia să-mi spui dinainte. (Își potrivește părul)

Radu

De lasă, că ești frumoasă.

Ioana

Oi fi Radule, nu sunt pentru tine? (nerăbdătoare)
Da prea zăbovește !

Radu

Ce ți-e aminte?

Ioana

(ironic) Lucru mare! Știe că venim? Poate n'o vrea să ne primească. O fi având altele Radule. O avea inima dată. Ce căutăm noi la el?

Radu

N'ai nici o grijă.

Ioana

Sânt o proastă. Mă frământ atâta.... (aparte)
Oh ! de ar veni odată. De ar fi acasă !

Radu

(fredonează)

Mândro, mândro... Așa e că am nimerit-o ? Adinea-ori făceai nazuri. Acum îți cam dă inima brânci. Am știut eu. Vezi că e bine să m'a-sculți?

Ioana

Radule, tu n'ai nici o bănuială?

Radu

Eu?

Ioana

Uită-te în ochisorii mei...

Radu

N'am nici una. Ce bănuială?

Ioana

Spune drept. Tu-mi ascunzi ceva !

Radu

Da ferească Sfântul ! Fii liniștită.

Ioana

Bine. Bagă de seamă.

Radu

Mi-ești mai dragă ca oricând.

Ioana

(încet)

Ai aflat ceva !

Radu

Nimic.

Ioana

De ce m'ai dus aici?

Radu

Iar începi?

Ioana

(apucându-l de mâini)

Hai îndărăt.

Radu

Stai la un loc, că te leg pe urmă. Ce sunt fleacurile astea ? Isprăvește.

Ioana

Zău, nu stau... Radule, fug...

Radu

(arată)

Uite-l că vine. (către Ioana) Uite-o cum tremură

ca varga. Bată-te să te bată ! Ce să tie cu tine?
Așa e când vii la boer întâia oară. Ți se taie
picioarele, de aici, dela glesne... Ține-te bine
acum. Fi voioasă. (o mângâie) Da sperioasă mai
esti! (apare Teodor) Drepti! (încet) Sărută-i mâna.
Apleacă-te binișor... așa trebuie.

Scena IV

Teodor, Ioana, Radu și Trandafir

Teodor

Bravo ! Ce vânt vă aduce la mine ? Amân-
doi... Nu mă așteptam... (către Ioana) Bună ziua.
(către Radu) Bună ziua. (Le întinde mâna)

Trandafir

Am avut dreptate conașule ? (Teodor nu-l aude)

Radu

Să trăiți.

Ioana

Sărut mâna boerule. (Ioana vrea să-i sărute mâna, Teodor
o oprește).

Teodor

Musafirii mei. Ia poftiți... Ședeți jos. Ce bine
v'ați gândit. Să vă repeziți coala în deal, la
curte... O palmă de loc, nu e cine știe unde...

Radu

Da boerule. Ne facem și noi datoria. Să ve-
dem pe cei mari...

Trandafir

(mirat) (Privindu-l pe Radu)

Ce o fi cu ăsta ?

Radu

Stați jos. Stați acum. (se așează)

Ioana

Mulțumesc.

Teodor

Ei ce v'a venit ? Așa ceva nu visam... E mai frumos de cât îmi închipuiam... (îi ceartă cu degetul)
Ai tăcut adinea-ori. Nu mi-ai spus nici un cuvânt ștregarule. Ai vrut să mă iei fără veste ?

Radu

Am venit să-ți mulțumim. Uite-ne amândoi...

Teodor

Mie ?

Radu

Da cocoane Tudoriță. Dumitale...

Teodor

Pentru ce ?

Radu

Pentru cinstea care ne-o faci... E cinstea prea mare. Și n'o uităm. Așa e Ioana ? Vii Duminică la nunta noastră. Ne-ai făgăduit... (către Ioana)
Nu mă lăsa singur. Spune și tu ceva...

Ioana

Vii la nunta noastră !

Teodor

Viu. Da nu e sigur. Stați... să vedeți... Viu nu viu ?

Ioana

Aoleo! Păi așa merge? Cum ai spus?

Teodor

Poate imi schimb părerea.

Ioana

(râde din ce în ce mai tare)

Ești după cum bate vântul? Bine boerule, dacă e așa... Atunci ascultăcolea. Cu noi sănu te joci... Vezi să te ții de cuvânt.

Teodor

Nu vă închipuiți în ce încurcătură am intrat. Am telegrafiat... Mi-am făcut bagajele... Știu eu ce e de făcut ?

Ioana

Lasă-le încurcate. Rămâi cu noi!

Teodor

Așa mă înveți ?

Radu

C'o să fie bine...

Ioana

Adu-ți aminte, vorba e vorbă. Pe unde iese vorba iese și sufletul. Pe urmă, vorba e lucru sfânt. Așa am pomenit. Așa e la noi... De ce ar fi la d-ta altfel?

Trandafir

Desghețată e ! Pe unde scoți cămașa, conașule ?

Radu

(convingător)

Da ai de lucru coane Tudoriță ! Ce ai isprăvit ? E câmpul ne arat. Locul sterp cât vezi cu ochii. Cum lași treburile baltă ? Cum vrei să pleci ?

Teodor

Adevărat ! (către Trandafir) Ce părere ai ? Tu ce zici ?

Trandafir

Are dreptate conașule. Eu ce vă spui ? Am venit la țară numai să ne plimbăm ? Să ne ținem de nimicuri, de fleacuri ?.. Trebuie să ne infigem la treabă. Barem de acum încolo.

Teodor

Tocmai ! (către Ioana) Frumoașă fată !

Trandafir

Poftim ! Eu ce-i vorbesc... și lui de ce-i arde...

Radu

(către Teodor)

Ce-i spuseși ?

Teodor

Ce-ți pasă... iei cea mai frumoasă fată din sat!

Ioana

(foarte turburată)

(către Teodor) N'ai altă vorbă... ?

Teodor

Ii pare bine hoțul !

Ioana

Ce o să creadă?

Radu

(liniștind-o)

Nu trebuie să-ți pară rău.

Ioana

Să ne vedem fiecare de vorba noastră. Pe urmă se încurcă limbile... Așa intră omul la gânduri... Dintr'o vorbă, Doamne ferește, ce poate să iasă...

Radu

Tu nu știi de glumă ?

Ioana

Radule, ajunge o măciucă la un car de oale !

Radu

Să-mi dai voe acum, coane Tudoriță... Să-mi spui tot gândul. Viu ca la un prieten. Să-mi deschid inima. O fi venit vremea de când ne cunoaștem. Oi avea și dreptul. Ți-anduci aminte

când umblam amândoi la școala din sat ? Repede trecură anii... Ai învățat cu mine... eram mici. Ne jucam, mergeam la gârlă de ne scăldam. Ce bine era ! Acum am și eu un dor, un foc... Il vezi, îl știi... (uitându-se spre Ioana) Să-mă ierți că-ți vorbesc așa deschis... pe față... Da am încredere, îți știu firea, inima... Spune d-ta acum. Am ales-o bine ? Ce zici ? Găseam eu alta să mi se potrivească... ? Să fie mai sfioasă, mai cinstită, mai la locul ei ? Să stăm nițel de vorbă. Să o cunoști.

Teodor

Păi o cunosc.

Radu

Ai vorbit d-ta cu ea vre-odată ?

Teodor

Da.

Radu

Nu mi-a spus.

Teodor

Acum două zile.

Radu

A tăcut ca pământul !

Teodor

Ce are a face. Îți spun eu acum. Am găsit-o colo, la fântână, în anini... întâmplător... Nu te speria. Nu te uita așa.

Ioana

Radule, îmi plesnește obrazul de rușine.

Teodor

I-am vorbit acolo, puțin, câte-va cuvinte...
Numai știu...

Radu

Atâta ?

Teodor

Bine înțeles.

Radu

(către Ioana)

Atunci ce zor ai avut să taci... să-i ascunzi?

Ioana

Nu știu...

Radu

De-aia te codeai și nu vrei să vii ? (către Teodor)
D-ta nu ești vinovat. Nu strici nimic. Numai ea...

Teodor

De loc... Nu e nici ea. Nu fă atâta vorbă. Nu
s'a întâmplat nimic.

Trandafir

(către Teodor)

Potrivește-le, că le-ai incurcat.

Radu

(apucând-o de mâini)

Răspunde. De ce ai tăcut?

Ioana

Radulle, ți-ai pierdut capul. Nu te uiți unde ești? Vorbim pe urmă... Judecă-mă în altă parte, nu aici.

Teodor

Stai nițel... Las-o încet... Îți spun eu. N'ai nici o grije. Nu fi copil. N'o să te păcălesc... Am fost frați de cruce.

Radu

Puiul de șarpe, îl iei și-l pui în sân, și el tot te mușcă... (către Ioana) Așa ai făcut.

Teodor

Până n'ascuți, ce-a fost...? Să-ți povestesc. Dă-mi voe. Te sperii de geaba... Am trecut pe la fântână alaltăeri. M'am uitat și eu cam mult. Ca ori care creștin — era singură... Puteam să nu mă uit la ea? N'am ce vedea... așa niândrețe de fată? Spune și tu. Vorbim ca oamenii. Fi drept. Am intrat în vorbă. Am întrebat-o cine e? Mi-a răspuns... Aștepta niște cai să-i adape... umpluse zghiaburile... Era pe înserat...

Trandafir

Îți eșise cu plin!

Teodor

Asta a fost tot... Și ne-am despărțit.

Ioana

Nu...

Teodor

Ba da...

Ioana

Adu-ți aminte...

Teodor

Nu știu...

Ioana

Ce s'a întâmplat.....

Teodor

Ferească Dumnezeu!

Ioana

Spune. Ai zis că spui tot

Teodor

Jur că nu știu.

Ioana

Vrei să nu mai am trai cu el?

Teodor

Spune-i. Nu e nimic de ascuns. Îți dau voce...

Ioana

Coane Tudoriță uiti că... ți-a fost sete? Și...

Teodor

Și...?

Ioana

Și... eu m'am aplecat... am luat apa cu pumnul... Ai uitat? Cum ai băut de aici? (arată cum i-a dat apă) Uite așa... Drept mulțumire mi-ai sărutat mâinile astea muncite și arse de soare.. și pe o parte și pe alta...

Teodor

E adevărat.

Radu

Așa, și tu l'ai lăsat?

Ioana

Da ce era să fac?

Radu

Când ești logodită?

Ioana

Când sunt logodită...

Radu

Ei drăcia dracului... La asta nu m'am gândit!

Ioana

Păcat mare e ăsta! Da ce Radule am omorât pe tata? Am cinstit boerul. Da, l'am cinstit... Cum m'am priceput, cum m'a tăiat capul... Nu cum s'ar fi convenit! Ce el a pomenit să bea ca tine și ca mine din citura fântânei? M'a rugat să i-o țiiu... să-și apropie gura de marginea ei. Când am văzut că nu poate, vărsa apa pe jos, se umpluse pe haine.... Am luat apa cu pumnul și i-am potolit creștinului setea. Asta am făcut!

Era boerul... stăpânul moșiei noastre. Ce e un străin? Cum nu era să-l ajut? De ce sunt vinovată? Ce ai cu mine? Ce am făcut? (plânge)

Trandafir

Le spui verde mă neică... (către Radu)
Să lași iata în pace. E mai deșteaptă ca tine.
Să n'o mai superi...

Teodor

Ce haz aveți ! Așa e cine se iubește.

Ioana

(ștergându-și lacrimile)

Dacă nu-ți place, lasă-mă. Nu mă mai lua de acasă. Vede maica tușe de mine. O să-mi fie bine. Eu nu te trag de mânecă...

Trandafir

(către Radu)

Isprăvește.

Teodor

Te rog.

Radu

Bine boerule... Ascult. Dacă ziceți d-voastră... Cred... Ce să fac ? Fie și așa.

Trandafir

Putea să fie mai rău ! A fost el... Dacă era altul?

Teodor

E hai împăcați-vă. Uite vă dăruiesc o pereche

de junci. La casă nouă vă prinde bine. Vreau să fiți mulțumiți.

Radu

Coane Tudgriță... bunătatea dv... Vă mulțumesc. O pereche de junci ?

Teodor

Cei mai frumoși din cireadă.

Radu

Viță de boer... neamul mare... cum se cunoaște ?

Trandafir

(către Radu)

Îți veni iar inima la loc. Bată-te să te bată.

Teodor

Să-i stăpâniți sănătoși. Să fie într'un ceas bun. Nu vă dați mâna ?

Radu

Ba da. (o ia de mână) Mulțumește și tu.

Ioana

Te imblânziși Radule? Îți trecu...!

(către Teodor) Sărut mâna. Îți mulțumesc că mi-ai îmbunat omul.

Teodor

Trandafire, sunt ăia însemnați de mine la coarne azi dimineată. Duceți-vă de-i vedeți.

Radu

Să trăești boerule. (rușinat) O făcui... Să mă ierți.
(către Ioana) Hai să-i legăm acum. Să-i ducem în
ograda noastră.

Ioana

Du-te... N'ai mâini? Nu poți fără mine?

Teodor

Las-o aici, până isprăvește. N'ai nevoie de ea !

Radu

Bine. (către Ioana) Rămâi fetițo.

Teodor

Nu zăbovești mult.

Radu

De unde, acum vin. (către Trandafir) Dar... o pe-
reche de junci...

Trandafir

Ti-a pus Dumnezeu mâna în cap!

Radu

Curat ! A avut grije... (către Ioana) Ti-o las
în seamă boerule.

Trandafir

Păzește uliul păsărica ?...

Teodor

(către Radu)

N'avea nici o grije. Intre prieteni!

Radu

Încrezător

Se poate boerule? (mai încet către Ioana) Dar tu
vrei ?

Ioana

(singură)

Ti-e urât?

Radu

Numai până leg juncii...

Ioana

Hai, numai pierde vremea. N'ai grije că tot
aici mă găsești. Fii pe pace... Nu te mai uita în-
dărăt. (Radu ezită) Ia uite-l... Cum se mun-
cește! Radule pleacă odată. Nu te codi atâta...
o să bage de seamă... Mai mare răsul ! Pleacă
de-ți ia juncii, chinuitule. O să-și ia vorba în-
dărăt... dacă mai zăbovești. Și rămâi fără ei...
Te învăț de bine. Du-te mai repede. (Radu ese cu
Trandafir).

Trandafir

(către Radu)

I-ai dat-o în primire? Fii sigur... Nu trebuie
să te mai doară capul. (aparte) Săracul !

Scena V*Teodor, Ioana**Teodor*

În sfârșit... Nu te mai las...

Ioana

Așteaptă. Nu... Nu încă...

Teodor

Hai sus ! (scăpând din brațele lui) Am pus să aștearnă în pridvor niște velinți. Știam că vii. Eram sigur. Mă pregătisem să te primesc. Hai să ți le arăt.

Ioana

Nu pot... Nu vreau.

Teodor

(arată)

E aproape.

Ioana

O fi, dar nu merg eu...

Teodor

Se poate ?

Ioana

Ce vrei să mă vadă ?

Teodor

(li șoptește)

Un sfert de ceas... Nu mai mult.

Ioana

Nici atât.

Teodor

Vrei să-i trimit vorbă că ai plecat ?

Ioana

Coane Tudoriță... Să nu-mi ceri asta.

Teodor

Îi spun că te-ai dus... că ai avut treabă... în sfârșit ori-ce... are să mă creadă.

Ioana

N'o să te crează.

Teodor

Pe mine? N'ai văzut ce trecere am la el?

Ioana

Niște scoarțe... Ce o să mor, dacă nu le văd ? Ce zor să mi le arăți ? Știu că ai multe. Ai fel de fel și care de care mai mândre. Dacă n'ai avea Dumneatale ? Cine o să aibă coane Tudoriță ?

Teodor

Îți dăruiesc...

Ioana

Nu te-ai gândit ce o să zică lumea? I-ai dat lui Radu juncii, mie velințele. Imi iese vorba că am fost ibovnica Dumitale.

Teodor

Cum aş vrea eu să fii! (o sărută)

Ioana

Şezi frumos, coane Tudoriţă. Singură... Nu-mai cu matale... Zău nu pot. Mi-e frică. Lasă-mă... Nu mă duc...

Teodor

Stăm niţel de vorbă.

Ioana

Păi nu stăm bine şi aici?

Teodor

Ah ! Nu... Acolo suntem singuri. Nu ne supără nimeni. Un sfert de ceas... Te rog... nu mai mult. Hai să ți le arăt. E păcat... Ce am pus eu la o parte pentru tine... E o comoară. O să-i pară bine lui Radu. El nu e ca tine.

Ioana

Nu vreau.

Teodor

De ce?

Ioana

Nu mai întreba. Pentru că nu se poate...

Teodor

Chiar când te rog eu, mult mult ?

Ioana

Chiar.

Teodor

Imi pare rău...

Ioana

Și mie.

Teodor

Credeam că o să ne înțelegem.

Ioana

Da nu ne înțelegem ? Ce vrei mai mult ? Stăm
mână în mână... unul lângă altul... Ce mai vrei
Zău nu te pricep. Pentru ce nu ești mulțumit?

Teodor

Să n'am nici o nădejde? Vreau să știu.

Ioana

Nici una.

Teodor

Să-mi iau gândul că ai să fii a mea ? C'o să
ne bucurăm unul de altul câteva clipe ? Nu pot
s'o cred. Ar fi o nebunie, o greșeală pe care
n'am să te las s'o faci, chiar dacă ar trebui să
ne certăm nițel... (vrea s'o forțeze)

Ioana

Stai frumos. Cu sila cu mine, nu faci nimic.
Numai cu vorba bună și cu binișorul... Coane

Tudoriță... Ascultă... N'ai intrat nici odată într'un crâng? Nu ți s'a întâmplat să meargă singur și să te afunzi adânc, unde e desișul mai verde și scorbura mai neagră? Acolo pasărele cântă mai frumos, viersul lor e mai dulce, simți că se duce la inimă... Să stai, nițel, să asculți și o să te minunezi. Dacă te-ai apuca să te sui în copac, să prinzi pasărea care cântă, ea o să fugă și n'o să-i mai auzi cântecul. Las-o acolo, pe craca ei... N'o speria, că zboară... Se duce... Și ce ai făcut?... Așa și cu noi amândoi acum. Stai de ascultă liniștit. Să vorbim frumos. Să ne uităm unul la altul. Și să ne iubim așa. Mulțumeste-te... E de la Dumnezeu... Așa a lăsat el taina asta. Pe urmă pot să mă duc acasă... Să-mi văd de treabă. Să fiu voioasă. Știu că sufletul mi-e curat. N'am nici o pată, nici o vină. Bagă de seamă ce-ți vorbesc. Să știi că toată pasărea pe limba ei pierе. Dacă m'oi îndemna la rău, și eu oi fi slabă și oi cădea... Ce ai folosit? M'ai pierdut și pe mine. Ai greșit și d-ta. Pentru fapta asta — e un păcat — nu scapi... Când ți-o fi iurea mai dragă, cine știe cu ce o să te pomești.

Teodor

Te iubesc.

Ioana

Taci din gură... Aoleo d-ta nu te mai înveți să vorbești? Nu te schimbi de loc?

Teodor

Te iubesc ca un nebun.

Ioana

Nu cred... (pune mâinile la urechi) Zău lasă-mă... Vorbele astea... Uite plâng... Imi pare așa rău că am venit. Sunt așa dulci.. Ce vrei să faci cu mine ? Ce au... ? Că nu le zici ca toată lumea ? Nimeni nu le-a rostit până acum ca d-ta. Ini pierd capul... Nu mă scoate din fire... Te rog... Nu mi le mai zi... Nu mai vreau să aud...

Teodor

Floare salbatică de câmp... Vreau să fii a mea.

Ioana

Spui drept ? O să mă uiți, când te-oi duce. N'o să-ți mai aduci aminte că trăesc. Nu știu pentru ce-mi spune așa inima. Pentru ce sunt atât de sigură.

Teodor

Mă ametești. Nu vezi că nu pot să mă satur ? Nu-ți dai seama cât de frumoasă ești ! Cât îmi ești de dragă... Te iubesc. Te iubesc. Vino nițel în iundul curței. Umbrarul de trandafiri îl cunoști ? Vino, câți-va pași... Ioano, te rog, vino să-l vezi.

Ioana

Nu te gândești de loc... Sunt logodnica lui. De un ceas îți spui... Cum apukai eu să rămâi singură aici ? Numai știu... Doamne, nu mă du în ispită. Păzește-mă. Ține-mă tot pe drumul ți drept.

Teodor

Il iubești ?

Ioana

Nu, da mâine o să fie bărbatul meu... O să mă ia și o să mă ducă la altar... să ne cununăm. Cum o să trăim împreună, dacă fac eu azi așa ?

Teodor

Nu te gândi așa departe.

Ioana

Ai văzut ce am pățit adinea-ori ? Aici, în fața dumitale. Fără să fiu vinovată.

Teodor

Așa-ți trebuie. Și tot nu te-ai învățat minte.

Ioana

Ce să fac ? Dă-mi cu ceva în cap... Să cad... să numai mă scol de jos... Să scap... Să isprăvesc. Eu nu văd cum te amăresc ? Cum îți pare de rău ? Da ce pot să fac ? Spune... Învață-mă.

Teodor

Ai dreptate. De ce te turburi atâta ? Rămâi credincioasă lui Radu, la care văd că ții așa mult. Plec, fii liniștită... Nu te speria.

Ioana

Unde ?

Teodor

La București.

Ioana

O să mi se facă dor...

Teodor

S'o spui la alții !

Ioana

Nu mă crezi ? Nu te du de tot...

Teodor

Te porți așa cu mine... N'ai un pic de dragoste. Adu-ți aminte cum te ai purtat li rântăna. Și cum te porți acum? E tot una?

Ioana

I a fântână nu m'ai sărutat... Erai mai cu-minte.

Teodor

Nu ne mai întâlnim nici odată.

Ioana

Munte cu munte se întâlnește, dar om cu om ?

Teodor

Eu numai țiiu de loc.

Ioana

(cu teamă)

Mă duc... Să nu vie ! (vrea să iasă în direcțiunea în care
(a eșit Radu)

Teodor

Ești grăbită ?

Ioana

Nu mai stau... Mi-e frică... Să nu te ascult...
Lasă-mă să mă duc... Coane Tudoriță...

Teodor

(ținând-o de mâini)

Indărătnico !

Ioana

M'am legat... Ce vrei? (arată inelul) Cum o să
râd eu azi de el, că râd de mine. Ce puțin lucru
îmi ceri d-ta ? În loc să mă ții de rău, așa mă
înveți ? Ai răbdare. Toate la rândul lor... Acum
nu... Așteaptă, să vedem... Oh ! De ce nu ești
mai bun ? Ești mai rău ca un copil !

Teodor

Îți mulțumesc.

Ioana

Mi-e necaz că pleci. Văz cu ochii... Cât sunt
de vină. Mai stai... Am să te rog ceva. Măine
dimineată când oi pleca, să oprești trăsura în
drum. S'o lași mai la o parte... Și să vii la locul
nostru, la fântâna din anini. Să vedem. Să mă
mai gândesc la noapte. Dacă oi putea... Bine,
să ne împăcăm. Îți făgăduiesc. Acum nu... E de
geaba... Nu vreau... Nu pot. Numai îți bate ca-
pul... Măine.

Teodor

Numai să am vreme. (o ia în brațe) Neînțelegă-
toarea ! Unde te duci ?

Ioana

Fii de treabă ! Numai de n'ar da peste noi,
Dumnezeule ! (se îmbrățișează amândoi) (Radu și Trandafir apar)
Uite-i ! Ce am făcut ?

Scena IV

Aceiași, Radu și Trandafir

Radu

(smucindu-se în brațele lui Trandafir)

Dă-mi drumul...

Trandafir

Să-ți spui ceva.

Radu

Căteaua ! Vreau s'o omor !

Trandafir

Ti s'a părut !... Se întâmplă... Nu te necăji așa...

Radu

(sdrobit)

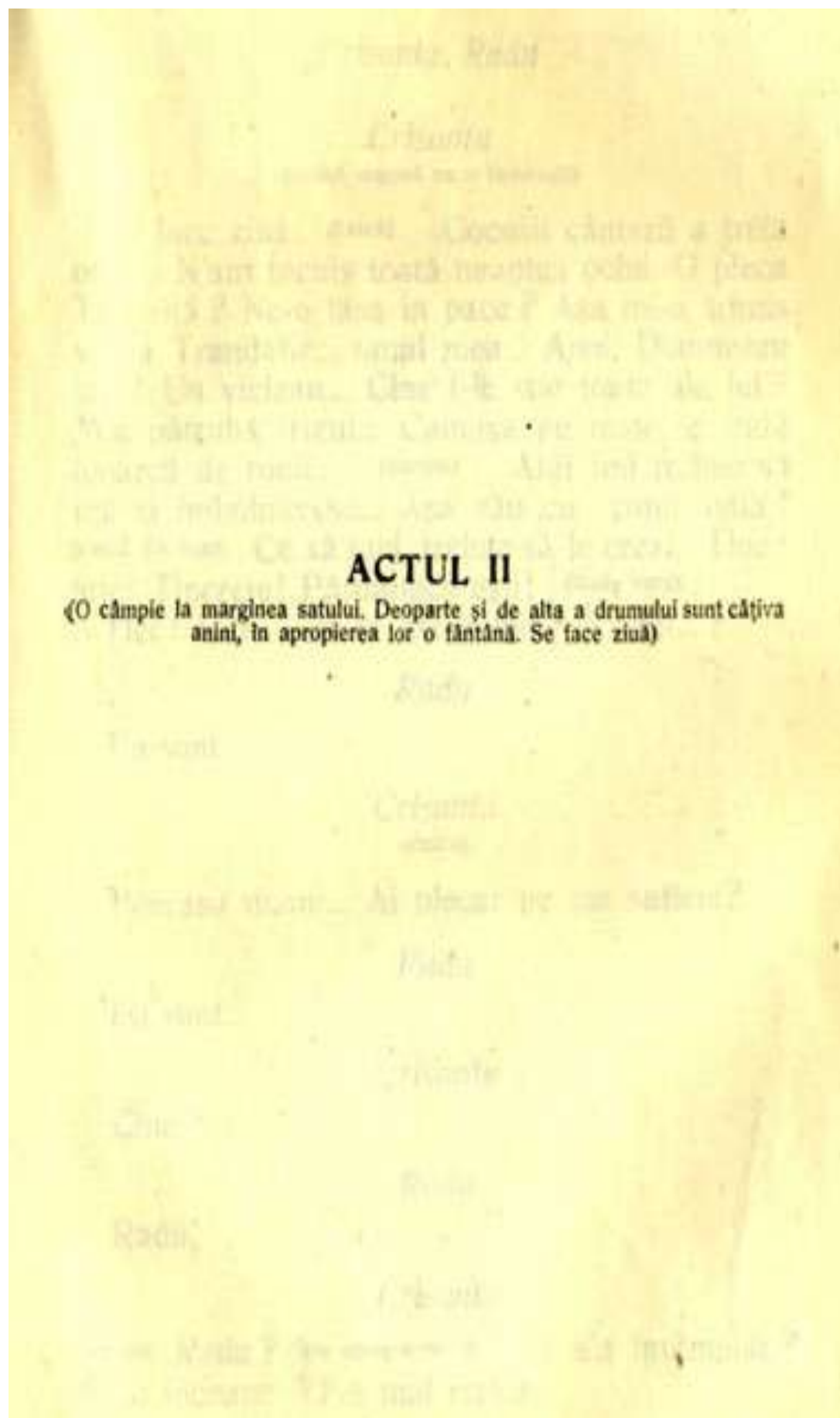
M'a omorât !... M'a omorât !...

Trandafir

Vino-ți în fire. Curaj ! Curaj !

(Cortina)

Scena I

Crisanta, Radu

Crisanta

(Stând singură pe o buturugă)

Se face ziuă. (cască) Cocoșii cântară a treia oară... N'am închis toată noaptea ochii. O pleca Tudoriță ? Ne-o lăsa în pace ? Așa mi-a trimis vorba Trandafir... omul meu... Apoi, Dumnezeu stie ! Un viclean... Cine i-le știe toate ale lui ? M'a pătruns frigul... Cămașa pe mine, e udă learcă de rouă... (tușește) Atât îmi trebuie să mă și îmbolnăvesc... Așa zău cu copii ăștia ! (cască din nou) Ce să faci, trebuie să le crezi. Tine-
rețe ! Tinerete ! Pârdalnică ești ! (Radu intră).

Hei ! Care ești tu ăla acolo ? N'auzi... ?

Radu

Eu sunt.

Crisanta

(dulce)

Boerașu mami... Ai plecat pe jos suflete ?

Radu

Eu sunt.

Crisanta

Cine ?

Radu

Radu.

Crisanta

(mirată) Radu ? (se apropie de el) Ce s'a întâmplat ?
Vino încoace. Vino mai repede.

Radu

Rău babo, rău.

Crisanta

Apropie-te... Ești singur ? Ce ai făcut fata ?

Radu

(desnădăjduit)

S'a isprăvit...

Crisanta

Ce ?

Radu

(acelas)

S'a dus... S'a isprăvit...

Crisanta

Unde ?

Radu

Nu știu...

Crisanta

E sănătoasă ? Ce are ?

Radu

Păcate.

Crisanta

Nu se poate. Eu o știu cuminte. Ce vrei să spui ?

Radu

E acasă.

Crisanta

Spune așa, că mi-a sărit inima din loc.

Radu

Ce rușine. Ce batjocură...

Crisanta

Ce ați făcut? V'ați certat?

Radu

Mai rău!

Crisanta

Da vorbește odată. Spune ce ai pe suflet.

Radu

Mai lasă-mă... că nu-mi trece. M'a luat la goană...

Crisanta

Ea pe tine?

Radu

Da.

Crisanta

Ei cum?

Radu

Bine. M'a dat afară de pe bățatură.

Crisanta

De atâta lucru e vorba?

Radu

Ca pe un netrebnic...

Crisanta

Ești un prost cât toate zilele. Când?

Radu

Adinea-ori.

Crisanta

Da de nevoe ești mă băete. Așa vrei să te în-sori? Așa crezi c'o să-ți tii femeia? Fii și tu nițel mai sdravăn. Nu știi să te strâmbi, să te uiți mai urât?

Radu

Numai râde de mine.

Crisanta

Ei din ce v'ați luat? Ce-ați făcut? Că parcă vă înțelegeați.

Radu

Am prins-o în brațe la ciocoi eri...

Crisanta

Cum a ajuns acolo?

Radu

Tu nu știi tot... Am fost cu ea la curte. M'a împins dracul. Eu sunt de vină. Am zis să-i mulțumim, fiind-că vine la nuntă...

Crisanta

Ai fost tu cu ea la el?

Radu

Da. (Crisanta face semnul crucii) Și cum am ieșit

pe poartă, m'am dat nițel la o parte și i-am lăsat singuri, au fost gata.... S'au aruncat unul la pieptul altuia, s'au strâns și s'au sărutat... Parcă erau înțeleși să mă tragă pe sfoară, să râdă de mine. Parcă se iubeau de când lumea.

Crisanta

Ce ai căutat...?

Radu

Pe naiba. Când n'ai de lucru...

Crisanta

Așa vă trebue. A zăpăcit-o ăla. Satură-te. Dacă nu știi să-ți păstrezi lucru tău. Să-l ai în mână și să-l dai pe gârlă... Ți-ai căutat-o singur, cu lumânarea.

Radu

Chiar.

Crisanta

Unde ai plecat?

Radu

Imi iau lumea în cap... Mă duc. Oî! Lasă-mă... Că țin la ea. Acum văz... Mor, Mă topesc fără dânsa... Te-a trimis Dumnezeu înainte. Să am cui să-mi vărs focul... Să-mi spuî necazul.

Crisanta

Ești mototol, ești tont... Mă mir că a făcut numai atât. Nu e vinovată! Ferească Sfântul.

Radu

Da cine?

Crisanta

Un copil... cum era să te înșele? Ala e vinovat și cu tine.

Radu

Cu mine...

Crisanta

Auzi om în toată firea! Să duci tu fata în gura lupului. Mă da orb ai fost! Nu ți-ai dat socoteala. Tu nu trăești pe pământ? Nu vezi tot ce se întâmplă? Eu nu știu ce să mai zic. Dumnezeu să vă dea noroc cu carul. Și voi îi dați cu piciorul... Altul o pitea, fugea unde-va cu ea... Nu i-o aducea plocon... să i-o dea peșches, în mână.

Radu

Murea după mine. O credeam cinstită.

Crisanta

O credeai...? Un copil, e greu să-i întorci capul?

Radu

Nu ne-am zis măcar atâta nici odată.

Crisanta

Am înțeles. Isprăvește. Vezi-ți de treabă... Să știi de azi înainte, că nu tot ce zboară se mănâncă. Pleacă ciocoiul. Să trecem hopul. Și bun e Dumnezeu. Il aștept să se ducă... Cum am scăpa de el, te împac. N'ai grije... așa sunt fetele... foc de nae! Cum nu l'o mai vedea, îl uită Numai

eu am să vorbesc. Tu nu spui nimic. Nici un cuvânt. Ai înțeles?

Radu

Da. (arată) Vine!

Crisanta

Vine. (observându-l lung) Da ce-ți pasă ție?

Radu

Il aștept și eu.

Crisanta

Ce treabă ai tu cu el?

Radu

Ce n'am voe?

Crisanta

(v de la el un cuțit. Strigă)

Ce ai în mână?

Radu

Nimic.

Crisanta

Mă nepricopsitul... Bagă-ți mințile în cap....
De-ăștia mi-ești? Dă-l incoace. Lapadă-l jos.
(vrea să îl smulgă)

Radu

Nu-i fac nimic.

Crisanta

Adu-l aici. (după ce îl ia) Da sec ai fost! M'am

căsnit să-l cresc mare, să-l înjunghii tu? Aoleo, bine că te ştiu... Eşti de-ai cu cuţitul la brâu... Omul la tine, e pui de găină, îi tai gâtul numai de cât ?

Radu

Tot lui îi iei partea?

Crisanta

Da cui, ție? Ucigaşule!

Radu

Aşa îmi faci?

Crisanta

Ai nas să vorbeşti? După ce ai băgat dihonია asta... Mi-ai zăpăcit fata, ai dus-o la curte... Şi nu ți-am cerut socoteala... Faci pe nebunul?

Radu

Să n'o perd de nevastă. Gândeşte-te la mine, babă Crisanto...

Crisanta

Vino încoace. (răspicat) Să nu te atingi de el!

Radu

Am înţeles. Ai grije de mine...?

Crisanta

Aşa vezi, (se aude trăsura lui Teodor) Scoate-ţi căciula din cap. Dă-te îndărăt. Nu aşa în faţă... Bagă de seamă că-mi fac pomană cu tine. Ți-o dau... Te împac... Ce ai stricat dreg... Să văd cum te porţi. Ascultă... Vezi că vine.

Scena II

Teodor, Radu, Crisanta

Teodor

(Se aude vocea lui de afară)

Trandafire mă întorc îndată. (vede pe Crisanta și pe Radu) Voi...? Aici? La ceasul ăsta! Nu m'am asteptat...

Crisanta

Să dai ochii cu noi? Crez... Nu ți-o fi plăcând...

Teodor

Bună dimineața.

Crisanta

Bună dimineața. Mult n'am de vorbit...

Teodor

Ce faci aici? Fermece... Cu apă neîncepută ? Sau ați ieșit la muncă? N'a răsărit soarele bine. Ce oameni vrednici! (Crisanta dă semne de nerăbdare) E trăsura aici. Plec, fi liniștită.

Crisanta

Sui-te în ea.

Teodor

Prea mă iei repede.

Crisanta

Poți să fi tu coscogeamite boerul. Tot copil ești pe lângă mine. Treci la trăsura. Fă bine,

Aici la câmp, la larg, eu sunt stăpână. Sus, la curte, poți să faci ce vrei.

Teodor

Nostimă ești! (îi întoarce spatele)

Crisanta

Ce e asta?

Teodor

Dacă-mi vorbești așa...

Crisanta

Te supărași? Apoi eu am drept mai mult ca tine, să știi. Și tac, înghit... Ce faci?

Teodor

Aștept pe cine-va.

Radu

(repede)

Dumneata?

Teodor

Da, eu.

Crisanta

Pe cine?

Teodor

Ce-ți pasă.

Radu

Ioana... Nu e așa?

Teodor

Mi se pare...

Radu

Nepoată-ta...? Ai văzut ce poamă e? Coane Tudorița... Adevărat? O să vie?

Teodor

Nu știu.

Radu

Indrăznește să te caute... Umblă ea după D-ta? Dacă face asta... atunci e rău... e rău de tot.

Teodor

O fi băete, ce să-ți fac eu?

Radu

V'ați mai întâlnit?

Teodor

Nici odată. Pot să ți-o jur.

Radu

(rânjind)

Jurământul D-tale...

Teodor

Să-l crezi.

Radu

Nu face doi bani.

Crisanta

(impacientă)

Miști. Te lauzi. A râs de tine. A aruncat o

vorbă și tu ai luat-o drept bună. Așa scapă ea de băeți totdeauna... Nu te-a crezut mai deștept ca ăilalți, n'ai grije.

Teodor

Trebue să sosească.

Radu

Boerule... Îți vorbesc acum creștinește: pleacă.

Teodor

Nu pot... De geaba stăruești...

Radu

(teribil)

Boerule!

Teodor

Nu striga așa tare, că aud. Doica nu e nici ea babă surdă...

Radu

(acelaș loc)

Ciocoliule!

Teodor

Du-te... mai încolo... că pe urmă te asvârl să nu te vezi... (se îmbrâncesc amândoi)

Crisanta

Nu vă încăerați maică. Aoleo! Vai de mine !

(Între ei) (către Teodor) Nouă luni de zile te-am ținut în

ce... Te-am alintat, te-am crescut ca pe un odor...
Oh! Astâmpărați-vă. Ce vreți să faceți? Ai
milă de bătrânețele mele.

Teodor
(către Radu)

Sări la mine?

Radu

E nevasta mea.

Crisanta

A lui!...

Teodor

Atâta îndrăsneală?

Radu

N'ai să vorbești cu ea. Una și cu una fac două.

Teodor

Mă oprești!

Radu
(ridicând brațele și strângând pumnii)

Uite așa.

Crisanta

Du-te puiul mamei. Nu-ți pune mintea cu el.

Teodor

O aștept.

Crisanta

Păcatele mele!

Teodor

N'am poftă să mă duc.

Crisanta

Du-te... E dreptul lui, e nevasta lui.

Teodor

(disprețuitor)

A lui!

Crisanta

Face moarte de om ticălosul.

Teodor

Slobod!

Radu

(se apropie din nou)

Hotărăște-te boerule.

Teodor

Încearcă.

Crisanta

E turbat, nu-l vezi?

Teodor

(scoate liniștit ceasul, se uită cu spatele întors spre ei, apoi se adresează brusc Crisantei)

Bine. Plec.

Crisanta

Te duci?

Teodor

Iacă mă supun...

Crisanta

Măiculiță, să te cred?

Teodor

Da. Imi calc pe inimă... Mai vrei ce-va?

Crisanta

Nimic. Sunt mulțumită.

Teodor

Trebuia să vie... Nu să mă lase să ascult mojiile lor. Mi-am făcut datoria. Am așteptat-o.
(singur) N'o veni din adins..! Știu eu, m'aștept la orice. Plec... N'am nici o părere de rău.

Crisanta

Trandafire, trage trăsura.

Teodor

Imi dai zor?

Crisanta

Ce te-ai răzgândit? Lasă-ne să ne venim în fire... Du-te cu Dumnezeu. Ai zis că pleci... Numai sta. Vrei să vie? Să strici iar tot?

Teodor

Imi pui mîntea cu ăștia din Grebenu...! Ce sunt nebun?

Crisanta

Așa e maică.

Teodor

Trebuia să-l ascult pe Trandafir. El v'a cunoscut!

Crisanta

Ai judecat bătrânește... Numai zăbovi.

Teodor

Rămâi sănătoasă.

Crisanta

Să trăești. Ia-ți o coconiță, o fată de boer mare. Să se ducă pomina de așa mireasă. Lasă-le pe ale noastre. Știi vorba aia: când te amesteci în tărăște... O pățești ca acum.

Radu

Boerule.

Teodor

(cu un aer de dispreț)

Ce este?

Radu

Ia-ți juncii înapoi.

Teodor

Am slagi. Vorbește cu ele.

Radu

Dar ca asta..! Nu-mi trebuie...

(Teodor iese) Ciocoiul!

Crisanta

Radule ești băiat cuminte. Să-ți dea Dumnezeu noroc. Ai făcut o treabă... Acum să fii și mai cuminte, când o veni ea. (zărind-o) Vine! Uite-o! E adevărat. Oare..? Ea să fie? Ce caută aici ?

Nu-mi cred ochilor... Vine.. La chip seamăna cu
măsa, Firea asta îndrăcită, e a mea... Mă băete,
să mă căsnesc. Să vă împac... Oi isbuti? E altă
vorbă... O să treacă și asta!

Scena III

Ioana, Crisanta și Radu

Ioana

Maică tușe, ce e noul ăla de praf?

Crisanta

Unde?

Ioana

Colo înainte... pe șosea...

Crisanta

Un vârtej...

Ioana

Nu. Spune drept.

Crisanta

(privind în depărtare)

Nu vezi învrăjbitul... Ce rotocoale de praf
face? Vârtej maică, vârtej. Ce vrei să fie? Așa
se face vara... Parcă tu nu știi? Nu ești așa mi-
că !

Ioana

Spune drept, cine a fost aici?

Crisanta

Nimeni.

Ioana

Mă minți... ca pe un copil... (se uită în aceeași direcție
Tresărind) Ha! O trăsură cu cai. Uite-o! către Radu)
Am venit la spartul târgului... Nu e așa Radule?

Radu

Se vede treaba.

Crisanta

Las-o c'o întăriți!

Ioana

(aceleși joc)

Merge la oraș... Se duce... Oh! Și cum gotește!

Crisanta

Nu e nimini fata mami. Nu te lua după el. (o sărută)
Floarea maichii. Nu te mai uita puiculișo, că
e de geaba. N'ai ce vedea.

Ioana

(cu atențiune încordată)

A stat în loc... Se duce...

Crisanta

Cine?

Ioana

Norocul meu.

Radu

Ibovnicul ei.

Crisanta

(către Radu)

Astămpără-te. (către Ioana) Stai la un loc. Nu te
mai uita așa.

Ioana

Nu v'a lăsat nici o vorbă? Nu v'a spus nimic?

Crisanta

E, asta e! Ce vorba? Ce ne descoși așa?

Radu

Ba multă sănătate ție.

Crisanta

Fleacuri!

Ioana

Adevărat?

Radu

Mai întrebi?

Crisanta

Nu vezi că râde de tine? Hai să mergem acasă.

Ioana

Stai nițel. (o ia la o parte pe Crisanta) Am o vorbă cu tine

Crisanta

Pe urmă.

Ioana

Nu. Vreau acum.

Crisanta

Să nu mă ții mult...

Ioana

Maică tușe..

Crisanta

Ei zi odată..

Ioana

Maică tușe... Uite e și Radu aici. Bine că e de față. Să stricăm nunta. I-am spus de aseară și nu m'a crezut.

Crisanta

Faci tu fapta asta?

Ioana

Da.

Crisanta

Ești tu în stare, diavolițo?

Ioana

(Își scoate inelul și cerceii)

Uite Radule... Să nu mă vorbești mâine, poi-mâine de rău... darurile de nuntă. Mi-au fost dragi... am ținut ca la ochii din cap... Numai îmi trebuie... la-le...

Crisanta

Ești nebună maică?

Ioana

(către Radu)

Nu le primești?

Crisanta

Săracul de mine! Ține-le că pe urmă mă supăr rău de tot.

Radu
(căt're Ioana)

N'auzi!

Ioana

Le calc în picioare... le fac praf...

Radu

Păcat de ele atunci. Dă-le mai bine încoa.
(vrea să le ia)

Crisanta
(căt're Radu)

Chitește-le mă. Pune-le în sân... O să aibă
ele căutare. (căt're Ioana) N'ai grije că tot tu o să
le porți. O să-ți vie mintea la loc.

Ioana

Maică tușe, nu mai face gură, că n'ai numai
tu dreptate. O mai au și alții. Crezi că toată
lumea trebuie să ți se închine? Eu uite numai
vreau. Să vedem ce o să-mi faci? Numai pot
să te ascult. Când mă uit la tine, nu-mi vine să
cred, că tu ești care ai făcut fapta cea mai
urâtă... Da, tu ai făcut a mai urâtă faptă... Eu
nu știu de ce ai venit aici? Să-l gonești pe conu
Tudoriță. Să-l dai afară din sat cu chiote, să-l
sperii... Să-l ocărăști, cu mâinile în șolduri, cum
ți-e obiceiul. Cum ți-a venit să te porți așa cu
un om ca el? Cum te-a răbdât inima?

Crisanta

Eu am făcut asta?

Ioana

Cu ce drept l-ai pândit aici? Spune, să știu eu.
Totd'auna ai făcut ce ai vrut. Până azi n'am

cârtit în fața ta. Acum vreau să știu și eu. Cine ești tu de nu-ți pasă de nimeni?

Crisanta

Tu îmi ceri socoteala?

Ioana

Da, eu... (Își încrucișează brațele și vine drept spre ea) eu, maică tușe. Să-i ieși la margine... ca la un făcător de rele. Boerul nostru! Ți-ai pierdut mințile? Numai ai nime sfânt? Ai uitat cine e el? Tot binele care ți l'a făcut? Ești putredă de bogată azi... ești femeea a mai bogată din sat. De pe urma cui? Tot ce ai tu acasă, sunt darurile lui. Când te prinde omul, primești câte unul, la Paști, la Crăciun și la ori-ce zi mare. Toate sânt de la cine? De unde le ai? Cine ți le dă? Cine se gândește atâta la tine?

Crisanta

Mă judeci tu? Ce am ajuns! Te învăț eu minte...

Ioana

(cu teamă)

Maică tușe...

Crisanta

Am leac, ce crezi! Te aduc eu în firea ta.

Ioana

(Observând-o)

Ce faci?

Crisanta

Așteaptă...

Ioana

Maică tușe, ce faci?

Crisanta

Așa merge?..

Ioana

Spune. Ce vrei să faci?

Crisanta

Nimic. Am să te blestem...

Ioana

(scoate un țipăt)

Stai...

Crisanta

Să dea Dumnezeu să...

Ioana

Nu zi...

Crisanta

Până când? Eu n'oi fi dormit nopțile, mi-oi fi chinuit trupul și mi-oi fi amărât sufletul pentru el... Și tot eu sunt rea, afurisită? Că nu-l las să-și bată joc de tine, de el (arată pe Radu) de tineretea voastră?

Ioana

Maică tușe... Sânt amețită... Numai știu... Cu tine, nu mă lupt., Cine poate să se pue? Tu ești vrăjitoare De puterea ta cui nu ie frică în satul ăsta? Lasă-mă să șez. Să răsufli. Îți spui toate. Să ști ce mă doare. Așa m-ai învățat de mică. Nu-ți mai ascund nimic...

Crisanta

Așa vezi, vorbește ca oamenii.

Ioana

(pauză)

Tiu la el!...

Crisanta

Ei și, treaba ta, ce-m spui mie?

Ioana

Il caut... Nu dau de el.

Crisanta

Unde?

Ioana

Aici... La fântână.

Crisanta

A fermecat-o...

Ioana

Trebuia să mă aștepte. Ne înțeleseserăm a-mândoi. În zadar am alergat. Nu e... Nu e... Unde-l găesc? Unde?

Crisanta

(arată)

Vine tatu.

Ioana

El o să mă înțeleagă, că are suflet. Tu n'ai.

Crisanta

(cătrefe Radu)

Îți place?

Teodor

Știe ce spune...!

Crisanta

Se vede.

Ioana

Maică tușe, dacă ai stat toată noaptea, și ai păzit, și ai fost strașnică, ce ai făcut? Ce ți-a folosit? Că e mai rău... să-ți spui eu. Știi cum mi-e de drag acum? Parcă sunt vrăjită. Parcă se învârteste pământul cu mine. Și lumea asta cât e de mare, parcă nu e nimic fără el.

Crisanta

Tine-ți gura. că nu ești singură.

Ioana

Acum după ce s'a dus... sunt așa de singură...

Crisanta

Ti s'a urât cu binele. Ce o să te căești tu într'o zi.

Ioana

Gândul mi-e numai la el...

Crisanta

O să-ți treacă!

Ioana

Pentru ca să-mi fi tu mie vrășmașe, maica tușe? Să-mi vrei răul? Nu sunt nepoata ta? spune. Eram să vorbesc cu el... îmi luam rămas bun... ce lucru mare erea?

Radu

Numai atât?

Ioana
(către Radu)

Las-o.

Ioana

Nu ți-a fost milă de mine? Pentru ce mi l-ai gonit? (plânge)

Crisanta

Crezi că m'am amestecat eu măculiță? Nu i-am zis nici mișcă-te de aici! Nu, zău fetița mami. Ai tăbărat pe capul meu din senin. Ce am avut vreo putere? Mi-a stat în mână să fac ce-va? Adevărat, când am văzut că întreabă de tine, nu mi-a părut bine. Da am tăcut. Nu i-am zis nimic. Nu i-am făcut vânt. Nici nu l'am tras e mânecă. (arată) Băiatu ăsta e de față...

Radu

Tăceți. Vine. (arată)

Crisanta

Pavel?

Radu

El.

Crisanta

O da Dumnezeu s'o potolim.

Radu

Se alege la un fel.

Ioana
(către Crisanta și Radu)

Duceți-vă.

Crisanta

Mergem împreună.

Ioana

Eu rămâi.

Crisanta

Stăm cu toți.

Ioana

Pentru ce să mi-i iei? Ce păcat făcae dacă
sta aici? Ce rău era? (plânge din nou)

Crisanta

Taci că-ți șade rău. Coșcogea fata! Șterge-ți
ochii. Mai mare râsul! (către Radu) Ce e cu ea,
nu e bine. E apucată parcă de friguri. Un duh
rău e deasupra noastră... Mă băete ajută-mă.
Fi de treabă.

Scena IV

Ioana, Crisanta, Pavel și Radu

Pavel

Bun găsit! Da' ce rost aveți în mijlocul câmpului?

Teodor

Petrecurăm boerul...

Pavel

Il întâlnii și eu. Nu-mi spuse nimic... Nu opri
trăsura. La urmă călătorie bună! Dacă nu vrea
să stea? Ce de târgueli... (lasă jos niște desagi) Ce e
pe la voi?

Radu

Slavă Domnului...

Pavel

Aștepta-ți să vă întreb? (către Ioana) Ochii roșii...

Radu

Să nu dea Dumnezeu omului cât poate să rabde... Sau: Limba boului e mare.

Crisanta

Ei ce să-ți mai spunem?

Pavel

Crisanto...

Crisanta

Uite fii-ta... O găleavă de nimic. O să-i treacă. A vrut să încerce și ea Oltul cu degetul... să vadă e adânc? Arată-ne ce ai luat dela târg? Mă ce mândrețe de lucruri ai luat tu unchiașule. Ia uite bumbac, arnici, beteală... (le desface) clae peste grămadă! Radule, pune-ți mâna... Desfa-ceți-le încet...

Ioana

Tată!

Crisanta

Nu te încrunta...

Pavel

(o mângâie)

Mierla tatei.

Crisanta

(vrea s'o sprijine)

Staj dreaptă...

Ioana

Lasă-mă.

Crisanta

Te ții într-o parte...

Ioana

Dă-mi pace. (cătrel Pavel arată spre târgucl) Dă-le încolo..
Mai încolo... Așa. Mai departe... ia-le...

Pavel

Ce ai?

Ioana

Tată, sunt fata ta... Te ascult, îți sărut mâi-
nile, te ajut... la muncă, la tot ce oi vrea tu... Nu
mi le mai pune înainte. Nu le arăta.

Ioana

Sunt pentru nuntă...

Ioana

N'auzi? Lapădă-le! Dă-le încolo! Mi se
pare că se pun pe mine!... Doamne ferește.
Asta n'am mai pătit-o. Vrea să mă îmbrace
cineva cu sila... Să mă gătească mireasă... Uite
beteala asta... Cine mi-o așează pe tâmple?
(În culmea agitației). Nu pot să scap de ea... Dă-o
încolo... Ia-mi-o de pe cap... Așa... (liniștindu-se) Ce
o fi însemnând asta? O fi vre un semn rău tată?
De nevoie sunt, nu e așa?

Pavel

(Cătrel Crisanta și Radu)

Ce ați făcut?

Crisanta

Nu știu ce să mai zic.

Pavel

(o mângâie)

Ti-a trecut? Ti-e bine?

Ioana

Numai întreba. Mi-e rușine... Imi fac năluca
ca un cal sperios într'o pădure noaptea... Am
stricat nunta.

Pavel

Pentru ce?

Crisanta

I-a abătut ei...

Pavel

Bine da tam nesam. Lași băiatul când e bun?

Ioana

Ne-am înțeles... (cătred Radu) Spune-i... Adinea-
ori... Prin bună invoială,,

Pavel

(cătred Radu)

Așa e?

Radu

Să mă tai, dacă știu.

Crisanta

(cătred Ioana)

Nu ție rușine?

Pavel

Ti-a greșit ce-va? A făcut vreo faptă urâtă?

Ioana

Nici una.

Pavel

Atunci?

Ioana

Rămâi fată bătrână... Să te împiedici în casă, numai de mine. Ca de un pietroi... Să nu mă poți urni din vatră nici cu boli. O să fie mai bine așa...

Pavel

Cum se poate?

Ioana

(îi face un semn)

Să mergem.

Pavel

Zău mă sperii, fetița tatei.

Ioana

Tată tu ești bun și mi-e că te supăr. Mi-e că prea o să-ți fac inimă rea... Mi-e drag altul. Mi-e drag ca lumina ochilor. Mi-e drag, știi cum, parcă mă împărtășii acum, parcă clopotele în sat sună învierea și eu alerg buimăcită, pe a-iară, prin fumul de tămâie. Mi-a venit așa deodată, dintâia oară, de cum l'am văzut. Și de atunci, ori-ce fac, nu pot să-l uit.

Crisanta

Doamne ferește.

Radu

Auzi cum vorbește?

Pavel

Și cine e ăla?

Ioana

Ciocoiul.

Radu

Nemernicul!

Ioana

El.

Pavel

Să râdă de casa și de copii mei?

Radu

Râs mă, bătae de joc.

Pavel

(către Ioana)

Nu mai știi ce faci se vede?

Ioana

Te supărai...

Pavel

O să m'ascuți...

Ioana

Zău?

Pavel

Gândacul tatei!... ești răătăcită... Fi înțeleaptă...

Ioana

Numai să pot

Pavel

Cum ai fost tot-d'auna. Uită-l. Ia să te vedem. Să-ți ei gândul dela el. Încearcă. Zi... Numai vreau să aud de el.

Ioana

De geaba... Nu e destul... N'ajunge.

Pavel

Trebue să-l iei pe Radu. Îți spun eu, nu se poate alt-fel. Nu e vorba că am cheltuit cu nunta, că ne-am îndatorat... Da nu șade bine să vă despărțiți tocmai acum. Lumea e rea, o să vorbească. Și eu nu vreau să vorbească de fata mea. Hai, numai e vreme... Dați-vă mâna și vă împăcați.

Ioana

Nu... Asta nu...

Crisanta

Cum?

Ioana

Niciodată.

Crisanta

Dimone!

Ioana

(cătref Pavel)

Tată, tu mă ai pe mine... N'o ai pe ea! Nu te uita în gura ei... Vino! (Îi ia de mână)

Crisanta

Semeață să nu fi.

Ioana

Nu-l iau maică tușe. Nu-l iau...

Crisanta

(Infuriată)

Dau cu tine de pământ!

Ioana

Nu!

Crisanta

(amenințând-o)

Hai cară-te de aici.

Pavel

(către Crisanta)

Mai domol și tu...

Crisanta

Păi cum nu! Ai făcut pricopseală mare. Las-o în apele ei. Mai crești copii în ziua de azi. (Pavel și Ioana ies) (pauză) Tot mai bine că s'a dus. O astâmpăra-o el. O făcea vreo minune. S'a învrăjbit, ce crezi? Doamne ferește!

Radu

E vorba, eu cum rămâi?

Crisanta

Tu... Ce mai vrei?

Radu

Mă ia, nu mă ia..? Mai trag vreo nădejde? Vreau să știu... Mă țineți cu vorba.

Crisanta

Auzi, ce întreabă? Da tu nu vezi, n'auzi... pe ce lume trăești? Eu nu mai știu ce să fac... și lui poftim de ce-i arde! la-o nerodule. la-o dacă ești în stare. Ce vrei, s'o strâng de gât? Mai mult ca atât ce pot să fac? Nu te vrea... Nu te înghite mă... Tu nu vezi? Ești orb? Nu poate să te sufere. Ce te uiți ca un căpcăun la mine? O am în palmă și nu vreau să ți-o dau? la-o dacă ești în stare... Eu nu mă mai simt vrednică. Mă spăl pe mâini de azi înainte... Treaba voastră! Descurcați-vă singuri. Numai imi bateți capul. (o înecă tusea) M'ați imbolnăvit... Mi-ați scurtat zilele... (iese)

(Cortina)

ACTUL III
(Curtăa lui Pavel. Tărzia după amiază)

EDITURA PENTRU LITERATURĂ CONTEMPORANĂ
CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

Scena I

Radu și Pavel

Radu

Ce faci tată socrule?

Pavel

Nimic.

Radu

Lucrezi?

Pavel

Cioplesc un lemn... (își vede de lucru)

Radu

(Pauză. Oștează)

O făcurăm și pe asta!

Pavel

(rânjind amar)

Că bine ziseși...

Radu

Ne-am înțepenit... Cum scoatem căruța? Te ai gândit?

Pavel

(resemnat)

Fă ca mine.

Radu

Păi tu cioplești...

Pavel

Imi văd de treabă.

Radu

Dacă te rabdă inima...

Pavel

N'am încotro.

Radu

Vrei tu să te lași!

Pavel

Adevărat!.. (Dând la o parte lucrul, apoi privind gânditor)
Vezi asta a fost lemn de pădure. L'a bătut vântul, ploaia... L'a îndoit furtuna... Acum l'a atins securea și uite-l așchii. Arde-l'ar focul! Așa e și sufletul meu. Așchii așchii...

Radu

Ti-e urât?

Pavel

Sânt amărât.

Radu

Ce să-i faci? Așa e omul. Într'o zi mai bine, într'alta mai rău... Poate să se îndrepte lucrurile. Tragem și noi nădejde ca spânul de bîrbă. Ce zice lumea frate? Ia stai colea... Nu te-au întrebat? Nu te-au descusut? Ce avem de gând...? Ce facem? Azi trebuia să fie nunta.

Pavel

Numai mi-adu aminte.

Radu

Mă duc atunci.

Pavel

Nu, mai stai.

Radu

Am treabă.

Pavel

Am de vorbă cu tine.

Radu

Mă așteaptă flăcăii în sat. Trebuie să le spun
ce a fost. Cum s'a întâmplat?

Pavel

O să te duci.

Radu

Le am făgăduit.

Pavel

Ai vreme.

Radu

Ce facem cu lăușarii? Ne dau arvuna îndărăt?

Pavel

Sănătate!

Radu

O pierdem?

Pavel

Mai întrebi!

Radu

S'a dus mia, ducă-se și suta... Da am intrat

în gura oamenilor. Urlă satul. Numai pot scoate capul.

Pavel

Așa e, greu..!

Radu

Să fim sănătoși. Le îndreptăm noi.

Pavel

Pe lumea ailaltă.

Radu

Ba eu am de gând acum. Nu aștept. N'ai grije, ți-o dau eu pe brazdă. Calul nărăvaș când nu trage în ham, ce faci? Te pui cu biciul pe el. Până o pornește din loc. Pe urmă vede el singur drumul. Așa și cu fiita. Nu mă sperie...

Pavel

Să vezi tu cum se poartă cu mine.

Radu

Ba nu...

Pavel

Și pe urmă să vorbești.

Radu

ăa Tșptai e la alt ce-va?

Pavel

N'o mai cunoști.

Radu

E pusă pe rău.

Pavel

Să-ți spun...

Radu

N'ai văzut nimic. Stai să mai treacă.

Pavel

Copilul meu! Ascultă... ce a făcut. Azi dimineață după ce ne-am întors dela fântână, am luat-o... Credeam și eu s'o împac. Când oi fi cu ea, să-mi povestească, ce s'a petrecut în lipsa mea. Cum am ajuns, n'a mai scos o vorbă. Am rugat-o am stăruit.. De geaba. Și-a întors spatele. A ieșit din curte. Să zică și ea un cuvânt... ce-va... nimic. N'a venit nici de prânz să mănânce

Radu

E prin sat.

Pavel

De unde știi?

Radu

Se ține lumea de ea ca după urs.

Pavel

Auzi!

Radu

Bâlcu nu alt ce-va...

Pavel

Se poate?

Radu

Ce ești tu vinovat de năzdrăvaniile ei?

Pavel

Sunt părinte.

Radu

E asta e!

Pavel

E carnea mea... e sângele meu, Radule. Pot să mă lapăd de ea?

Radu

Imi pare rău...

Pavel

Mai bine m-ai plânge.

Radu

Tu ești un sfânt și ea o poamnă.

Radu

Mă duc. Nu mai stau. Nu mă rabdă inima. O aduc îndărăt...

Radu

Ce nu ți-e bine? Stai.

Pavel

Ai văzut-o tu?

Radu

Se înțelege.

Pavel

(Privindu-l fix)

Ascultă... (Apropiindu-se încet) Tu trebuie să știi...
(foarte emoționat) Cinstea... curățenia ei de fată...

ce are mai scump, pentru un părinte, copilul lui...
Ce poate să-i lase și el, când e un om sărac ca
mine. Cinstea... înțelegi tu? N'a îndrăznit cio-
coiul să se atingă... Nu e așa? Ti-e rușine? Zi...,
încet... (Radu tace) A pierdut tot? Numai are nimic?

Radu

(Bătându-l pe umeri)

Să fi sănătos.

Pavel

(scoțând un strigăt)

Nu se poate! Nu e adevărat!

Radu

Asta e! A batjocorit-o... s'a isprăvit. Crezi că
merge să ascunzi? A simțit lumea... Nu mai pă-
călești pe nimeni. N'am nevoie... Eu îți spun
drept. Vreau să fie altfel... Dece mi se rupe
inima? De ce nu pot s'o iert?

Pavel

Atunci... (Închide ochii) Se vede că așa i-a fost
scris. A necinstit-o? Să-i fie de bine. Nu știu...
Așa a fost ea rânduită să greșască. Dumnezeu
s'o povățuiască de azi înainte mai bine. Nu pot
Radule, sunt bătrân și singur. Măine poimăine
î închid ochii. Atâta am și eu pe lume: iata asta.
Păcatele ei, le văd... Oi fi având dreptate tu. Da
caută-ți alta... Pe a mea las-o. Numai îmi vorbi
de ea.

Radu

Ce om de nimic ești!

Pavel

Dar tu..?

Radu

Eu?

Pavel

Lesne să vorbești de altul... Spune, tu ești mai breaz?

Radu

Eu?

Pavel

Da, tu. Atâta ocară, mă băete... Nu-ți ajunge?

Radu

Da ce-ți fac eu?

Pavel

De ce te ții după ea? Eu nu te văd... după ce umbli?... (patetic) N'ai uitat? Nu te-ai vindecat?

Radu

Nu tată socrule.

Pavel

Un băiat cinstit, curat ca tine.. Ai aduna-o după drum..? Te ai împăca? Mă uit în ochii tăi... Ești gata,, s'o rogi, s'o chemi... Păcat! Sunt tatăl ei. N'a fost în stare să-și ție cinstea. De ce mai e bună?

Radu

O urăsc acum.

Pavel

Las'o.

Radu

Ferească Dumnezeu! Poate c'oi muri tată so-
crule. Să vedem, de ce și-a răs de mine? Să-mi
dea cu piciorul ca la un câine. Nu eram om și eu?
Nu știa c'o să pățimesc și c'o să sufer? De ce
pe altul și nu pe mine? (se aud niște pași) Așteaptă.
(Intră Crisanta) Să vedem ce ne spune. S'a în-
tâmpiat ce-va.

Scena II

Pavel, Ra u, Crisanta

Crisanta

(Sprijinindu-se de un băț)

Unde e Ioana?

Pavel

(ezită)

În sat. (foarte încurcat) S'o chem?

Crisanta

Nu-ți mai bate capul.

Pavel

Pentru ce? Aveam de gând s'o caut.

Crisanta

Te-ai deșteptat târziu.

Pavel

Ce vorbă e asta?

Crisanta

Ehe! Tu să fi sănătos. A avut ea grije. Să-și

ia tălpășița... S'a dus pe aici încolo. E între străini acum. Numai e în sat.

Radu

Fleacuri !

Crisanta

Pe urma ciocoiului. Ai pomenit?

Pavel

Nu.

Crisanta

Nu? Da eu te văz că stai cu degetul în gură. Te uiți la cer, tai câinilor frunze, tai âschii... Pavel, ce faci? Ferice de tine cumnate! Ești cu mâinile în sân. Așa vezi... foarte bine! Ascultă, am să te judec... Cum îți vine să stai așa de geaba de azi dimineață? În loc s'o ții din scurt pe fie-ta... S'o bagi în casă și s'o închizi cu cheia... Ai lăsat-o să umble ca o desmetică pe drum.

Pavel

Eu sunt vinovat!

Crisanta

Da cine?

Pavel

A plecat...? O fi adevărat?

Crisanta

O fi n'o fi... Ce-mi pasă mie? O fi și vre-o minciună. Se poate. Eu îți spun ce se șoptește. Ce auzii pe la femei. S'o fi ascuns undeva. Cine

știe! Nu te lăsa cumnate, Prea stai pe tânjeală. Mai e timp. Caut-o. Nu te uita la mine. Avem atâția dușmani care atâta așteaptă: să ne facem de râs. Vorba e, caut-o. Ingrijește-te din vreme. D'aia ești părinte. Intreabă. Umblă. Nu te codi. Eu să-ți spui ce ai de făcut?

Pavel

Totdeauna m'ai ajutat Crisanto. Ți mulțumesc... (către Radu apoi către ea) Unde să mă duc ? Spune...

Crisanta

Nu știu... în lume... Mă îmbolnăvești, când văd că umbli de colo până colo, fără nici un rost... Mi se tae picioarele... Fata asta, mă uit la ea, parcă e luată de o apă mare... și n'are cine s'o scape, să pue mâna, s'o apuce, s'o ție bine. Ești un nătâng... O să rămâi fără ea. (iese)

Radu

Să mergem tată socrule. N'a avut timp să se ducă. Ii dau eu de urmă. N'ai grije. N'o las... E dată în primire cu socoteală. Nu scapă cu una cu două. S'a speriat scorpia asta de geaba. N'avea nici o frică. Să mă crezi pe mine. (ies amândoi)

Scena III

Ioana (singură)

(Intră pe porțița din dos. E plină de praf și despletită. La frunte are o mică rană. Se uită speriată. Din fundul grădinii se aude strigătele mulțimei care o urmărește. Oștează și își sterge sudoarea de pe față. Zgomotul crește câteva timp, apoi se potolește.)

Ioana

Radu a asmuțit satul împotriva mea. Băieții și fetele cu care jucam altă dată în hotră, îmi striga că m'a necinstit boerul. „Ai fost ibovnica lui. Te-ai dat lui”.. Ce rușine, Doamne! Ce batjocură! (ascultă) Vor să mă sfâșie.. Auzi haita... Cum chefnește! Imi dă târcoale... (cu lacrimi în ochi) Ce dor mi-e de el! Cum vreau să-l văd!

Scena IV

Ioana, Pavel, Radu

Ioana

(către Radu)

Cine e acolo? Uită-te drept... Vezi că nu e dracul așa negru? (către Ioana) Vino încoace. Toți te vorbesc de rău.

Ioana

Tată... Tu ești?

Pavel

Fata mea.

Ioana

Hai mai repede. Scapă-mă...

Pavel

De ce?

Ioana

De vrășmași.

Pavel

Ești speriată!

Ioana

Sunt mulți... (arată) Mă înțepară cu furca...
Să-mi scoată ochii, nu alt ceva. De abia am fugit.

Pavel

Ești înfierbîntată... Te-au lovit rău? Stai să
te șterg binîșor. (scoate o batistă) Îți trece... Te doare?
(Ioana nu răspunde) Pe unde umbli tu de azi di-
mineață?

Ioana

(tresărind)

Scapă-mă...

Pavel

Neascultătoareo.

Ioana

Vin iar... Dă peste noi... Aștia nu se lasă! Au
o ură pe mine... Nu știu ce le am făcut. Vor să
mă prăpădească (Vede pe Radu) Ia uite! Ce caută aici?
Asta e tartorul! Apără-mă (se ascunde în brațele lui Pavel)
De ce umblă cu tine?

Pavel

Nu-ți face nimic.

Ioana

Păzește-mă.

Pavel

N²ai nici o frică.

Ioana

Nu-l crede tată. Aoleo nu-l crede. A pus lumea să mă omoare.

Radu

Eu ?

Ioana

Tu, (către Pavel) Zi-i să plece.

Pavel

Bine.

Ioana

El i-a îndemnat. I-a pus în picioare.

Pavel

(către Radu)

Du-te.

Radu

Va să zică mă gonești? O să mă chemi iar.

Pavel

Radule, așteaptă nițel. Nu vezi ce e pe capul meu ? (Radu iese)

Ioana

Să nu spui un cuvânt...

Pavel

Cui?

Ioana

Astuia... (arată locul pe unde a eșit Radu)

Pavel

N'ai nici o grije.

Ioana

Nu. Intâi făgăduiește-mi... Nu așa... Să fiu eu sigură. Sărută-ți nițel fata... Mângâi-o. Încă odată... Mai odată... Așa. Acum să vezi c'o să ne înțelegem.

Pavel

Ce e dragostea asta pe tine ?

Ioana

Nu știu ce m'a găsit... Am rămas amândoi... Singuri singurei.

Pavel

Se vede că ai nevoie de mine.

Ioana

Bagă de seamă să nu-ți scape vre-o vorbă.

Pavel

Nici una.

Ioana

Ultă-te... Ce am eu de gând... (se uită înapoi) Mi se pare că tot ascultă cineva. Ia vezi.. Nu e ni-

meni? Trebuie să-ți spun... (pauză) Eu mi-am pus în cap să plec, să mă duc... (observându-l) Știi după cine... Numai mă întreba... Nu te mai prefăce... (roșindu-se). Mă ajuți ori nu? Răspunde.

Pavel

Unde ?

Ioana

E unde? La oraș... unde e el.

Pavel

La oraș?

Ioana

Da.

Pavel

(un gest)

Așa departe?

Ioana

Nu e peste pământ.

Pavel

Prostii !

Ioana

De ce? Stau puțin...

Pavel

Mult puțin, e tot una...

Ioana

Doar să-l văd. Să-l întâlnesc. Atâta îți cer

La București... e așa departe mă tată? Înțeleg să mi se pară mie, că nu m'ai dus nici măcar la târg la Roșiori... Da ție? Să știi că sunt în toate mințile. Nu-mi lipsește nimic. M'am săturat... Numai stau... Mi s'a urât și cu binele și cu răul. Ce o fi să fie. Plec.

Pavel

N'ai minte.

Ioana

Crezi, bine... Nu, eu tot îmi fac rost... Și aici nu rămâi. Ferească Sfântul.

Pavel

Fetițo.

Ioana

Până m'oi strecura din sat mi-e greu. Pe urmă găsesc drumul.

Pavel

Bați câmpii.

Ioana

S'auzim de bine. (vrea să plece)

Pavel

Cum? (o oprește)

Ioana

Mă întorc. Vii îndărăt.

Pavel

(o ține)

Nu te încerca, că nu-ți dau drumul.

Ioana

Oi, ce om! Ce om! Tată, fi om de înțeles că ne certăm pe urmă. Eu spun și tu parcă ești surd.

Radu

(bagă capul)

Ați isprăvit?

Ioana

Stai afară!

Pavel

(face semna)

Intră.

Ioana

Ah! (pune mâinile la ochi) Nu-l lăsa...

Pavel

Fata mea e gata să plece.

Radu

Unde ?

Pavel

Să se ducă.

Radu

Să-și caute ciocoliul poate.. Du-te fetițo. Nu te ferii. Nu te ține nimeni.. E păcat.. să-i duci dorul...

Ioana

(către Pavel)

Ce-mi făcuși? (își frânge mâinile) Ce-mi făcuși ?

Radu

(către Pavel)

Să fugă. Să îndrăznească... Am oamenii mei,
care o păzesc... Satul e cu mine, nu e cu ea,
Mi-a luat partea. (către Ioana) Du-te la el.

Pavel

Nemernicul!

Ioana

Ce ai spus?

Pavel

Ce a făcut din tine!

Ioana

Mai zi odată.

Pavel

Numai știi de nimini!

Ioana

Cine e nemernic? Spune... Să te auz! Nu. Nu
te las...

Radu

E om bătrân și ți-e tată.

Ioana

Mie tată....? Să crezi tu, că mă mai uit la el...
(muștrându-l pe Pavel) Taler cu două fețe. Vorbești una
și faci alta...? mă dai pe mâinile lui? (către Radu)
Dacă mi-e tată, ce? Să nu știe să se poarte... ?
Să lase pe alții să-și bată joc de fiisa? Să fie el

om întâi. Și pe urmă să-mi ceară mie. Eu ce sunt să rabd? De ce să i le înghit? Ce lege e asta... Ce dreptate? Numai fiindcă, mi-e tată... și vrei voi? Da nu-l cunosc! Mă lapăd... Dacă a ajuns în doaga copiilor... Numai știe ce spune... Ce să-i fac eu ?

Pavel

Am crescut un șarpe...

Radu

E sămânță de drac, nu de om...

Ioana

Am rămas... Pune-mă la treabă. Slugă sînt, nu copil... Am priceput eu. Nu era cine să-ți mai ajute să ari. N'avea cine să-ți adape boii. Erai sărac, mureai de foame, dacă te-ași fi părăsit. Am să te scap eu tată de sărăcie. Adastă puțin.

Pavel

Nedreaptă ești!

Ioana

(gesticulând și vorbind singură)

O să-i înjunghii vitele în bățatură... O să-i dau foc la munca de pe câmp, și la tot ce a agonisit.

Pavel

Maică Precistă!

Ioana

Așteaptă. La noapte...

Radu

Ai auzit... Ce are de gând?

Pavel

Nu.

Radu

Necuratu !

Pavel

Ce zici?

Radu

Ce mai întrebi? Nu vezi... Ce e de făcut? Uci-le-o... Cu mâna ta...

Pavel

Cu mâna mea...

Radu

Numai de cât.

Pavel

E prea curând. Lasă-mă...

Radu

Până e vreme.

Pavel

Ferească Dumnezeu!

Radu

Hai, lovește.

Pavel

Mâna o am, dar nu am fierul.

(Radu li pune un cuțit în mână) Fierul îl am, dar nu am mâna... (li cade cuțitul jos) Copilașul meu... Uți că sângele apă nu se face? Ah! Mă desmeticii... Bine că văzui ce fac... Numai stau. Mi-au pus gând rău (către Ioana) Mergem amândoi. Unde vrei... Ce era să fac!

Ioana

Să nu minți iar.

Pavel

Nu

Ioana

Ești în stare...

Pavel

Nu, zău.

Ioana

Să nu pățesc ca adine-ori. Mă dai pe mâinile lui ?

Pavel

Iartă-mă.

Ioana

Ai venit la vorba mea? Pierdurăm vremea, ai văzut? Să mă mai iau după capul tău!

Pavel

Mergem.

Ioana

(cu hotărâre)

Și acum: pe ulița mare... (pauză) Doamne... Să

mă ajute chiar tata! El să fie cu mine? Dragostea mea e sfântă. Ea mi-a trimis ajutorul lui, să mă oțelească. Dreptatea când o ai... S'o vadă toți, s'o știe... Pe ulița mare! (li face semn într'acolo)

Pavel

Pe unde vrei tu.

Ioana

A, dușmanii! Credeau că am murit? s'a isprăvit cu mine... Numai pot scoate capul în lume...? Uite-mă cu tata. Nu fug pe ascuns. Ce fac e la lumina zilei... Mai e fapta rea, păcat ăsta? Ce aveți de zis? Mai bateți-mă cu pietre... Mai loviți-mă cu pumnii... Tată, să știi că satul o să-ți iasă înainte. O să vrea să te întoarcă din drum când te-o vedea cu mine. Unii o să te roage, alții o să te amenințe sau o să te scuipe... Bagă de seamă că ei n'au nici un drept. Să nu le cauți ce o să spună. Ni sunt dușmani. Nici unul nu ne vrea binele. Răul care mi l'au făcut... Vorbele care li le-au scos...

Radu

Le știi.

Ioana

Răsbună-mă, că e drept... Sunt cinstită, să știi... Maica Domnului mi-e martoră.. (se închină) Și trupul și sufletul mi-e curat. Batjocorita eu...? De ce Radule? De ce-mi spui asta? Tu care i-ai asmuțit, mi-ai scornit atâtea, m'ai făcut de rușine... Spune, nu e păcat de mine? Să mă mânjiți așa? Spune. Să te auză și tata. Să crează.

Radu

Da. Imi pare rău...

Pavel

Mișelule!

Ioana

Cât am răbdat, numai eu știu. Nu sunt vinovată. Oi fi greșit poate că-l iubesc. Da (cu lacrămile în ochi) Mă-e dor de el! Fără el nu pot trăi. Da numai mergem odată?

Pavel

Sunt gata.

Ioana

(mângâindu-l)

Am fost aspră adineaori. Fără voia mea... îmi pare rău de ce am zis... (îi sărută mâna)

Pavel

Sunt învățat eu. Să fii tu sănătoasă. Să-ți vezi visul cu ochii. Să ți se izbândească ce vrei. (se pregătesc să plece)

Radu

(apucându-l de mâini pe Pavel)

Unde te duci? Nu te lua după ea! N'o vezi ? (strigă) Crisanto! Baba Crisanto!

Ioana

Aoico să nu vie...

Radu

Ajutor! (Între Pavel și Radu se încinge o luptă. Radu îl ține strâns, Pavel vrea să se deslăcă de el),

Ioana

Dacă pleci cu mâna goală? Dă în el! Tată, nu te speria... înainte! Să vie 'un foc mare, fum!

să înece pământul... limbile lui să se urce până la
cer. Fulgerele să despice văzduhul în noaptea...
traznetul să-mi încrucișeze calea. Să se desfun-
de apele, să curgă șuvaie, ca gârlele de la
munte. Să se pornească viscolul de la miază
noapte și să-mi arunce nămeții cât casa înainte,
înainte! Noi tot mergem tată. Nu te speria....
înainte! (Pavel reușește să se desfacă, o ia pe Ioana și es)

Radu

(singur, lovindu-se cu pumnii)

Nici atât... S'o omor ?

Scena V

Radu, Trandafir, Crisanta,

Trandafir

Bună ziua.

Radu

(Stă nemiscat cu capul în mâini)

Bună ziua.

Crisanta

Ce nu-l cunoști?

Radu

(Acelaș joc)

Ba după glas parcă...

Crisanta

Nu vrei să te uiți la el? Ține capul sus. Dacă
ai avea un grăunte de minte, ar fi greu... Da a-
șa sec cum, e ușor, ține-l sus... Da ce ai? Esti
bolnav?

Radu

N'am nimic.

Crisanta
(repede)

Aflași ceva?

Radu

Dă-mi pace. (către Trandafir) Tu ești Trandafire ?
N'ați plecat?

Trandafir

Boerul bătrân ne-a întors. A trimis poruncă... citește... (arată o scrisoare) Ne-a eșit poșta înainte, în dreptul morii. Azi dimineată, după ce ne-am despartit de voi... N'am făcut nici un sfert de ceas de drum... Și uite cu ce ne-am pomenit. Citește... (desface scrisoarea) „Stai pe loc. Să ari și să sameni toată moșia. Să n'auz că nu te ții de treabă sau că ai de gând să pleci undeva...” S'a supărat, a rupt scrisoarea.. Mi-a aruncat-o în obraz. Da am rămas. Am cârmit caii frumos înapoi... Ce să facem? E ordin. Boerul bătrân, nu-l știți, că e ture..? Și uite așa am pățit.

Radu

Când ați sosit?

Trandafir

La prânz.

Radu
(către Crisanta)

Știi vestea?

Crisanta

Care?

Radu

Vestea mare!

Crisanta

Nu știu...

Radu

Care o să te umple de bucurie... (către Trandafir)
Mai ai ce-va? Intâi să isprăvească el. Imi vine
mie rândul. Am vreme. Numai e nici o grabă...

Trandafir

Ce avem de gând? Ce facem? Asta vreți să
știți! Uite... arătară... semănat... Numai umblăm
după fleacuri. Ne-am făcut oameni de treabă.
Vă lăsăm în pace.

Crisanta

Știu eu câte parale faceți.

Trandafir

Pe cinstea mea... habar n'ai dacă, vorbești așa.
Pe coconu Tudorița nu-l mai cunoști. Se căește...
I-e rușine că și-a pus mintea cu voi. Niște sgâr-
rie-brânză... oameni nevoiași... Nu trebuia. A
fost o copilărie. Ii pare rău.

Crisanta

E prea târziu.

Trandafir

O fi având păcate. Da e om cinstit... Vîno la
curte. Hai, d'aia m'a trimis, să-ți spun că ești
femea și jumătate. Din naintea ta se închină.
Dacă te asculta nu era să se întâmple asta.

Crisanta

Eu? Să știu că n'am parte de lumânare la
căpătâi când oi muri, și nu mă mai vede.

Trandafir

Nu zi vorbă mare!

Crisanta

Răul care mi l'a făcut? Să-l iert eu? Se vede
că nu știi cine sunt, de vorbești așa.

Radu

Nu vă mai certați. De geaba, Ioana s'a dus...

Crisanta

Cum?

Radu

S'a dus.

Crisanta

Unde? Când?

Radu

Acum.

Crisanta

Ce ești capiu?

Radu

Boala e în neamul tău...

Crisanta

Uită-te încoa. Lasă gluma la o parte.

Radu

(face semnul crucii)

Să n'apuc ziua de mâine!

Crisanta

Da Pavel? Nu era..? N'a oprit-o?

Radu

Săracul!

Crisanta

N'a ținut-o?

Radu

Răcnea ca o leoaică. Ce putea? Așa se făcuse de mic.

Crisanta

Ce a fost..? Cum s'a întâmplat? Nu înțeleg...

Radu

Nu știu...

Crisanta

Auzi... S'a dus și a luat și pe tasu cu ea..?

Radu

Cu totul!

Crisanta

Unde erai?

Radu

Aici.

Crisanta

N'ai încercat? N'ai pus mâna..?

Radu

Să mai m'amestec!

Crisanta

Tu ești de vină mă! Din capul locului ți-am spus. Piarză-rea... Ucigă-l toaca... când ieșe omului înainte și nu știe de ce-i merge rău... Așa ai fost tu pentru noi. De la început, de cum ai pus piciorul aici, toate ne-au mers pe dos. Parcă a fost un făcut... Ai fost blestem pe capul nostru.

Radu

Va să zică tot eu stric?

Crisanta

Piei de aici. Să nu te mai văz. (se uită împrejur)
Lăsa el casa pustie. Se lipsi de tot... El om bătrân. (către Radu) Tu ești pricina. Pacoste!

Trandafir

Cine plătește gloaba (către Crisanta) N'ai dreptate.

Crisanta

Ce o fi fost în sufletul lui... Săracul! (către Radu)
Nu te durea inima...? Nu puteai să ne ajuți?
S'o oprești? De ce ai fost câine?

Radu

Trebuia ș'o strâng de gât!

Crisanta

Mititica de ea... (izburnește în plâns) Nepoțica mea...
Ioano! Ioano! (iese)

Radu

Maica Domnului... Da ce stric eu? Ce am făcut,
să trag păcatele altuia? Ce au cu mine?

Trandafir

Coraj mă băete. Coraj... A nemerit orbul
Brăila? Da ei? nu se pierd... Vin înapoi. O să-i
vezi... Tânăr ești, frumos ești... Ce-ți pasă ție?
Fete în Grebenu, câte poștești... Ascultă pe moșul,
că e dascăl. Vino încoa... Nu-ți mai fă inimă rea.
Nu-i vezi că ște-au luat câmpii? Nu te potrivi
cu ei! (ies amândoi)

Scena IV

(S'a înoptat. Teodor apare pe o uliță care trece prin dosul casei. E îmbrăcat în costum de vânătoare și cu pușca pe umăr. Ioana însoțită un moment de Pavel li iese înainte. Acesta dispare în întuneric. La început Ioana și Teodor nu se recunosc).

*Ioana, Teodor**Teodor*

Ah! Uite-o...

Ioana

Stăpâne...

Teodor

Ce vrei?

Ioana

Coane Tudorița...

Teodor

Te ascult.

Ioana

Dumneata ești? (Teodor nu mai răspunde) Stai, cine e? Nu te las să treci înainte.

Teodor

(râde)

Om bun!

Ioana

Să-ți auz glasul...

Teodor

Da nu-l auzi?

Ioana

Nu.

Teodor

Mă faci să râd...

Ioana

Stai să văd. Ai mână de boer? Sau ai ținut coada secerei..? (îi ia mâna) Ce moale e... Puf... (scoate un țipăt) El e!

Teodor

Ai văzut am avut dreptate?

Ioana

Maică Prea Curată... El e! (îi sărută mâinile de ne-numărate ori) Bine ai venit...

Teodor

Stai că nu sunt popă... Oprește-te.

Ioana

Bine ai venit...

Teodor

Te-ai lămurit? Ti-a trebuit cam mult.

Ioana

Stăpâne...

Teodor

(Ioana nu-i lasă mâna)

Ajunge... Nu sunt popă... Sunt un biet vânător. Am plecat la paza de iepuri. Vezi ce noap-te frumoasă! Acum ies ei prin poeni, la luminișuri... Isprăvește. Ce vrei? Spune. N'am vreme de pierdut.

Ioana

Am fost plecată. Am fost dusă și eu...

Teodor

Tu? Unde?

Ioana

La oraș.

Teodor

După mine?

Ioana

Da.

Teodor

Numai spune!

Ioana

Adineaori,

Teodor

Singură?

Ioana

Nu cu tata. Intreabă-l era pe aici... (se întoarce
și cântă) Ce te făcuși?

Teodor

Ați fost în stare..?

Ioana

Cum nu.

Teodor

Sunteți niște nebuni. Nu mă mir de tine... da
de el!

Ioana

Venii într'un suflet... Morarul... îl întâlnirăm
pe drum... el ne-a spus că te-ai întors de la
prânz... Nu l-am crezut. S'a jurat pe copii... Are
o casă de copii..., cum nu era să-l credem? Să-
racul! A spus drept. Da nu mă gândeam... să te
întâlnesc... Chiar pe ulița noastră... Și așa re-
pede.

Teodor

Intâmplare, ce vrei?

Ioana

Minune dumnezeiască. Nu ne ai uitat... Ce bun ai fost!

Teodor

Acum fi fată deșteaptă și înțelege... Tot ce a fost între noi a fost o glumă. Trebuie să ne vedem fiecare de rostul nostru. Ce a fost ieri, numai poate să fie azi. Și așa mai departe.

Ioana

Imi pare bine. Imi pare bine...

Teodor

Nu mă îndoiesc.

Ioana

Că te văd... că ai venit...

Teodor

Fi cuminte.

Ioana

Că ești aici... Sunt așa mulțumită!

Teodor

Mă așteaptă tovarășii la pădure.

Ioana

Nu pleca... Nu-ți dau drumul! Te-am prins... te ții coane Tudorița. Nici moartă nu-ți mai dau drumul.

Teodor

Asta este! Glumești?

Ioana

Ce bine e! Ce bine... Mângâie-mă... Azi te las. Eri nu puteam... Eram logodită. Acum nu mai sunt... e voe...

Teodor

Da văz, ești mai îndrăzneată.

Ioana

Coane Tudorița... (Teodor Tace) E ce facem? Toate bune... Nu-mi spui nimic? Poate că nu-ți mai plac? Ce stai? De ce ești nehotărît? Eri nu mă lăsaî în pace. N'aveai astâmpăr.

Teodor

E nemai pomenit!...

Ioana

Pe ce drum ai venit?

Teodor

Da mai știu eu?

Ioana

Ce noroc cu morarul! Să neiasă în cale... Plecaserăm în lume! Cine știe cât rătăceam. Doamne ferește! Am atâtea să-ți povestesc. Mi-e așa aminte... Da după ce ai plecat? Ce am tras cu ai mei. Prin câte am trecut. (vrea să-i povestească)

Teodor

Nu, altă dată.

Ioana

Am rupt-o cu Radu, știi?

Teodor

Ai rupt-o?

Ioana

Păi nu-ți spusei?

Teodor

Da?

Ioana

Sunt slobodă, sunt de capul meu acum. În cotro s'o iau? Ce mă înveți să fac? Când îți ziceam eu, toate la rândul lor? Vezi că e bine omul să aștepte?

Teodor

Da, foarte bine.

Ioana

Sunt a Dumitale, cum ai cerut... Na! Ia-mă... Fă cu mine ce vrei. (se apropie de Teodor) Ce nu îndrăznești? Pune mâna voinicește. Nu te uita... la -mă de mijloc. Du-mă, că nu mai zic nici cărc... N'ai putere să mă ridici? Ce Dumnezeu.. ești flăcău. Nu fi așa sfios cu o biată fată, care te dorește atâta.

Teodor

(cu energie căutând)

Tatăl tău!.. Unde e? Am treabă...

Ioana

Lasă-l focului.

Teodor

Să vie îndată.

Ioana

Numai scapi de el...

Teodor

Fă ce-ți spun eu.

Ioana

O să-ți pară rău.

Teodor

Ne vede lumea. Înțelege odată. Mi-ajunge.
Chiamă-l numai decăt.

Ioana

Coane Tudorița...

Teodor

Te rog... te rog...

Ioana

E bătrân... gândește-te...

Teodor

Numai lungi vorba. Eu atâta îți spun. Indată
plec.

Ioana

(Încet)

Am priceput.

Teodor

Era și timpul.

Ioana

Tii mult... va să zică? Vrei să vie?

Cu ori ce preț?

Teodor

(făcând un gest hotărât)

E zadarnic...

Ioana

Tată... Vino! (face câți-va pași) E mai încolo...
Vine acum. Așteaptă nițel... Da vino odată! (cade
jos în nesimțire)

Teodor

(caută s'o ridice)

Ioano, vino-ți în fire, ce ai?

Ioana

(revenindu-și)

N'am nimic... Sunt neodihnită... Mi-e capul
greu. S'a imputinat viața în mine... De când a-
lerg? De când lupt? Credeai că sunt de fier?
N'o să mă răpue atâta necaz? Mă sting... Sunt
pe sfârșite... Unde suntem aici?

Teodor

Numai cunoști? La tine acasă.

Ioana

Credeam că la fântână, în anini, unde m'ai
luat întâi în brațe, unde m'ai sărutat și...

Teodor

Da uită-le. Au trecut toate astea.

Ioana

Și mi-ai spus dulce...

Teodor

Numai știu !

Ioana

Dacă nu pot să uit și eu?

Teodor

Sunt un ticălos. Crede-mă, am suferit destul...
Am stricat casa lui Radu. Numai îmi trebuie încurcături. Am groază... Te-ai purtat frumos. Ai rămas fată cuminte. O să le îndrepti toate.

Ioana

(apropiindu-se însufleșită)

Mai mă necăjești? Spune... Mai mă superi?
Mai ești rău..? Vreau să stăm singuri. Să ne iubim... Unde?

Teodor

Ah!

Ioana

Nu mă părăsi... Ce mă fac eu? Cine mă mai ia pe mine? Cine se mai uită la Ioana?

Teodor

Erai o fată de treabă...

Ioana

Lasă-mă să-ți sărut mâinile... (încet) Nu mă strângi? Când mă iei în brațe?

Ioana

Vai, nu ți-e rușine...

Ioana

Hai. O desmierdare... O vorbă bună... Aștept.
Sărută-mă... Dă-mi mâna pe furiș. S'o simt pe
la tâmpile... Alintă-mă puțin...

Teodor

Așa ai ajuns ! (voind să plece)

Ioana

(oprindu-l)

Vino îndărăt ! Ai să te căești...

Teodor

Eu?

Ioana

O să mă ai pe suflet....

Teodor

Nu înțeleg....

Ioana

Vrei să mă omori ? (Radu se întoarce)

Teodor

Nu te astâmperi.... !

Ioana

Tocmai pe mine, care am crezut în vorba
Dumitale ?

Teodor

Știu.

Ioana

Care m'am certat cu ai mei. Am fugit de ei...
Uite, m'au ajuns blestemele lor!

Teodor

Ai făcut rău!

Ioana

Așa? (pauză) Cui mă lași? Nu te-ai gândit că
sunt singură... Că numai am penimeni? Incotro
s'o iau? Unde să mă duc?

Teodor

(arată esirea)

Ai milă. Am întârziat.. M'așteaptă tovarășii.

Ioana

Merg și eu...

Teodor

Nu se poate.

Ioana

Ba da.

Teodor

Nu!

Ioana

La vânătoare !... După iepurași !...

Teodor

Ești nebună?

Ioana
Ce nu crezi...?

Teodar

Ioano....

Ioana

(pauză) (încet)

Da mâine ?

Teodor

Nici mâine, nici poimâine, nici odată.

Ioana

Nici odată... Nici odată... Să nu stăm unul lângă altul! Uite cerul e numai stele. A ieșit și luna... E vremea de iubit. Cine nu se împacă acum? Suntem în puterea nopții. Mergem în grădină, ne așezăm pe fân cosit, ne îmbătăm de mirosul lui... N'o să știm când o să ne apuce ziua. O să ne deștepte cântecul ciocârliei, când o fi sus în văzduh... Hai! Cocoane Tudorița...

Teodor

(se aude pașii lui Pavel)

Moșule, i-ați fata de aici.

Ioana

Sunt ca un câine bătut... Gonește-mă. Dă-mi cu piciorul!.. Bine faci... Așa îmi trebuie...

Teodor

Ajunge! M'am săturat... Bună seara. (iese repede)

Ioana

Bună să-ți fie inima... (îsbucnind) Ticăloasă sunt! Ticăloasă... (Pavel intră) Uite-l, fuge de mine... S'a

duș ! Tată, chiamă-l... L'am găsit și l'am pierdut !
Coane Tudoriță... (plânge) Pentru ce te duci ? Pentru
ce nu mai stai ?

(cade zdrobită în brațele lui Pavel. Rămân astfel câțeva vreme până
apare Radu)

Scena VII

Radu, Pavel, Ioana

Radu

Na ! Vi se înfundă... Așa vă trebuie ! către Ioana Mai
rău să te vad ! Sluto... Sperietoare... (se uită lung la ea.
Ce a mai rămas din tine. Ochi și s'au dus în fun-
dul capului... Ești o vedenie !

Pavel

Dă-te la o parte.

Radu

Stai s'o văz mai bine. Nu-i fac nimic.

Pavel

Astâmpără-te.

Radu

(către Ioana)

Să te sugrum ?

Pavel

(apărând-o)

Tâlharule !

Radu

Să închid gura hânci. Să răsufli...

Ioana

Tată, cântă nițel din fluer. Știi, tu ești lu t din soimane... Intr'o zi ai cântat așa frumos din fluer, colo jos în livada noastră, că a venit spre noi o porumbiță... aproape... tot mai aproape... până am pus mâna pe ea. Și am adus-o acasă... Intr'o zi... se auzea toaca în deal... Scăpăta soarele... porumbița a sburat (râde) S'a dus... (arată cu amândouă mâinile) Maica tușe îmi spunea: „O să-ți scape, ești mică, tu nu știi s'o ții...” Și eu râdeam tot ca acum. (râde din ce în ce mai tare) Și n'a mai venit. S'a dus.

Radu

Vezi că e un Dumnezeu pe pământ!...

Pavel

(se închină)

În numele tatălui, al fiului și al Sfântului Duh.

Radu

Leag-o.

Ioana

(râde cu hohote)

S'a dus! S'a dus!

Radu

Nu cum-va să se ducă după el iar... Săraca!

(cortina)

E R A T Ă

Pag.	Rândul	In loc de	Să se citească
33	6	să-i ascunzi ?	să ascunzi ?
39	5	...până isprăvește...	...până isprăvești...
40	4	(singură)	(sigură)
41	10	Ce vrei să mă vada?	Ce vrei să ne vadă?
45	2	...să meargă ..	...să mergi...
49	16	Numai îți bate...	Numai îmi bate...
58	19	Cum am scăpa	Cum om scăpa
65	1	ce	scutece

EDITURA PENTRU LITERATURĂ CONTEMPORANĂ
CONTEMPORARY LITERATURE PRESS